

revija Zveze tabornikov Slovenije

tabor

september 2017, letnik LXII

Izdelava papirja z MČ-jji
Pogovor z Jasno Vinder

Zlet za vzlet

Svetovna skavtska
konferenca v Azerbajdžanu

Kolofon

Glavna in odgovorna urednica

Nina Medved (revija.tabor@taborniki.si)

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Petra Grmek (petra.grmek@taborniki.si)

Urednik sklopa Dogodivščina

Martin Justin

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Zala Šmid (zala.smid@taborniki.si)

Spletna urednica

Suzana Podvinšek
(suzana.podvinsek@taborniki.si)

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Barbara Bejek, Miha Bejek,
Jaka Bev, Vesna Bitenc, Eva Bolha, Gašper
Cerar, Borut Cerkvenič, Tea Derguti, Mojca
Galun, Tomaž Horvat, Martin Justin, Primož
Kolman, Davor Kržišnik, Frane Merela,
Katarina Miklavc, Jona Mirnik, Boris Mrak,
Anja Novljan, Živa Novljan, Tadej Pugelj,
Maša Pušnik, Lucija Rojko, Tadeja Rome,
Tomaž Sterniša, Domen Šverko, Nicolas
Vaneč, Blaž Zupančič.

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Kontakt za sponzorje, donatorje in oglaševalce v reviji Tabor

Matic Stergar (matic.stergar@taborniki.si)

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije
Einspielerjeva 6, Ljubljana
01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 7010 izvodov

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze
tabornikov Slovenije s poravnano letno
članarino. Članarina in prejemanje revije
sta vezana na koledarsko leto (januar-
december).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev
Ministrstva za kulturo RS
pod zaporedno številko 792.

ISSN 0492-1127

TABORNIKI

Z zaletom v novo šolsko leto

Tokrat si nismo mogli kaj, da ne bi rdeče niti septembrske številke posvetili 15. Zletu ZTS, ki je v enkratno poletno dogodivščino povezal kar sedmino vseh članov naše organizacije. O tem, kaj se je dogajalo tam, pišemo v Temi meseca, za intervju smo prosili vodjo Zleta in ime meseca na Valu 202, Jasno Vinder, za GG-je smo zapisali, kako pripraviti zabavno in poučno strateško igro, ki smo se jo igrali predzadnji dan, vabimo vas, da odkrijete nasvete iz zletne ambulante ter odprte kuh'ne in si še enkrat zapojete zletno himno.

Da bi bil vstop v novo šolsko in taborniško leto zares poln zagona, pa smo ob tem pripravili še nekaj idej, ki naj vam bodo v pomoč pri načrtovanju letošnjih aktivnosti. Najdete jih v rubrikah Igra, Stric Nic svetuje, Vihar v glavi in Taborniška skrinja. Vsekakor ne preskočite tudi pogovora s svetovnimi prvaki v precizni orientaciji!

Novi taborniški zgodbi naproti!

Nina Medved,
urednica revije Tabor

Korajža se opravičuje: Obiskal nas je tiskarski škrt. Fiono, ki je z udom Mafija obiskala državni mnogoboj, je namreč dodelil RKJ Postojna, čeprav prihaja iz RKJ Ravne na Koroškem. Opravičujemo se za napako.

Zgodba z naslovnice

Avtorja fotografije: Pija Šarko, Aljoša Rebolj

Rekordno osebje

severna stran Velenjskega jezera, avgust 2017

Príprave so trajale kar nekaj dni, saj so se vsi portretiranci izogibali fotografiranju. Na koncu nam je le uspelo, da smo zadnji dan Zleta zbrali vodstveno ekipo in obeležili zaključek doživetja. Po opravljenih 51.000 prostovoljskih urah je bil Zlet s pomočjo vodnikov in prostovoljnega osebja izpeljan na rekordni ravni!

Dejavnosti ZTS sofinancirajo:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
LUPINA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO,
MLADOST IN ŠPORT

URADNA REPUBLIKANJEVA STRAN: WWW.ZTS.SI

FS Fundacija za šport

Aktualno

- 4 Novice / Gradnja rakete uspela in Izobrazili smo 191 vodnikov, vodij in specialistov
- 5 Novice / Svoje znanje širimo tudi izven meja organizacije in V dvoje je lepše
- 6 Novice / Pretaknili vsak konec Slovenije

Igra

- 8 Veščine / Izdelava papirja

Dogodivščina

- 12 Veščine / Pripravimo strateško igro
- 14 Stric Nic svetuje / Novo leto - novi izzivi

Raziskovanje

- 15 Orientacija / S svetovnimi prvaki o precizni orientaciji

- 17 Vihar v glavi / Pravila skupinskih metod ustvarjalnega mišljenja
- 18 Strupene rastline / Škratni naprtec
- 19 Z ognjišča / Zletna odprta kuhinja je dala nove ideje
- 20 Varno v naravo / Zletna ambulanta
- 21 Astronomija / Utrinki s poletnega neba
- 22 Taborniška skrinja / Nova taborniška zgodba

Aktualno

- 24 Tema meseca / 15. Zlet ZTS
- 29 Stran vodstva ZTS
- 30 Intervju / Jasna Vinder
- 32 Mednarodno / Dežela ognja in novih odločitev
- 34 Strokovno / Pomemben premik pri priznavanju znanj v mladinskem delu
- 35 Reportaža / Najboljši produkti tečaja za vodje

- 36 Reportaža / Od osnov botanike do paketa preživetnika
- 37 Reportaža / Zadnji vikend pred šolo - v Bohinj!
- 38 Od rodov / Noč pod zvezdami in Že 60 let se v Izoli družijo rutke
- 39 Od rodov / Prvič so se odpravili na svoje in Karigador, moj drugi dom
- 40 Od rodov / Srednjeveška pravljica in 40. taborjenje Belih jader
- 41 Od rodov / Mladi bori smo se vrnili k Nadiži in Praznično taborjenje
- 42 Aktualno / GROF in Taborniška akademija

Razvedrilo

- 43 Strip o Lisjakih / Lisjaki izdelajo splav
- 44 Knjigožer in filmoljub / Baby Driver
- 44 Pravopisna drobtin'ca /
- 45 Pesmarica / Zletna himna

Aktualno

- 46 Koledar akcij
- 47 Zadnja plat

Nepozabno poletje

Pa je šlo poletje mimo ... ustvarili smo ogromno nepozabnih spominov in prav toliko čudovitih fotografij, a minilo je, kot bi mignil.

Gradnja rakete uspela

Vrhunec poletja je bil kakopak **Zlet za vzlet** ob Velenjskem jezeru, saj je združil praktično vse slovenske rodove in z dobro medijsko izpostavljenostjo prispeval tudi k širjenju glasu o naših dejanjih izven meja organizacije. Jasna Vinder je postala najprej ime tedna, nato pa še ime meseca na Valu 202! Jasni čestitamo, hkrati pa nas veseli ta poklon javnosti vsem prostovoljcem, ki so vložili neverjetno veliko ur in energije v ta projekt.

Sicer je bilo udeležencev in prostovoljcev malo manj kot leta 1977 v Muti na 7. Zletu, ko se je zbralo kar 1300 tabornikov, kot poroča Rod bistrega potoka, vseeno pa gre za zlet rekordov. Več o številkah Zleta preberite v Temi meseca in v drugih rubrikah, ki so tokrat posvečene največji taborniški dogodivščini leta.

Če pa si želite več osebnih zgodb in pripetljajev, podprtih s fotografijami in videi, odklikajte na Facebook in preglejte strani rodov. Prav vsi so se pridno javljali s pohodnega tabora in nato z zletnega prostora ter pri vseh, ki so bili morda doma ali kje druge, vzbujali rahlo zavist in jim hkrati dajali občutek, da so vseeno zraven. Tako smo na primer lahko prav vsi v živo spremljali britje brade starešine ZTS na otvoritveni slovesnosti in izvedeli, da se je Vod Legit lisice iz **Rodu gorjanskih tabornikov Novo Mesto** med hajkom ustavil tudi na rokometnem evropskem prvenstvu za ženske U19 v Celju.

Varovalne barve novomeških MČ-jev v Podgozdu.
Foto: Ava Pavlenč

Izobrazili smo 191 vodnikov, vodij in specialistov

Z Zleta so nekateri švignili direktno v Gozdno šolo, kjer se je že začel **Tečaj za vodje**. JA-VI sistemi so uspešno izdelali kar 33 najdragocenejših produktov - taborniških vodij. Poleg tega so čez poletje potekali še **vodniški in specialistični tečaji**. Tako v jesen štartamo bogatejši še za 130 svežih vodnikov in 28 specialistov bivanja v naravi. Vsem, ki so uspešno zaključili omenjena izobraževanja, čestitamo in se hkrati zahvaljujemo izobraževalcem, ki so skupaj prispevali okrog 700 izobraževalnih ur. In ne pozabimo - to so le ure formalnih izobraževanj. Vse, kar naši prostovoljci prispevajo na internih tečajih, vikendih, sestankih in akcijah, tu sploh ni zajeto.

Rod snežniških ruševcev Ilirska Bistrica je denimo konec avgusta izvajal izobraževalne delavnice za bodoče vodnike znotraj rodu. Marsikateri rod izvaja sistem pripravnštva, drugi novim vodnikom nudijo mentorstvo.

MČ-ji RAJ Cerčno na Kozjanskem skrbijo, da zvečer ne bodo sedeli v temi. Foto: Deja Razpet

Korajža sporoča: Rok za oddajo prispevkov za oktobrsko številko je v sredo, 29. septembra!

Svoje znanje širimo tudi izven meja organizacije

Prek predstavitvenih taborov in stojnic o taborništvu osveščamo in izobražujemo tudi 'civiliste'. **Rod Veseli veter Murska Sobota** je na primer konec poletja pripravil tri tematske dneve na grajski ploščadi in tako aktivno prikazal taborništvo lokalnim prebivalcem. Podobno je **Rod II. grupe odredov Celje** pripravil mini tabor na mestni plaži. **Rod kraških viharnikov Postojna** v domačem kraju te dni sodeluje na festivalu PO-jej in PO-pij ter v Mestnem parku pripravlja predstavitev taborniškega življenja in vpis novih članov. **Rod temnega hrasta Hrastnik** je v avgustu pripravil Taborniško dopoldne, kar pa smo izvedeli na njihovi novi spletni strani! **Rod Jezerski zmaj** je v Knjižnici Velenje organiziral ustvarjalno delavnico, kjer so jih obiskali otroci iz vrtca. Člani **Rodu Hudi potok Šmartno ob Paki** so na svoji stojnici na Pozno-poletnem festivalu obiskovalcem nudili izkušnjo lokostrelstva, mariborski **Rod XI. SNOUB Miloša Zidanška** pa je dan preživel z otroki na Počitnicah na kmetiji v Prekmurju.

Isti rod je na taborjenju v Gornjem Gradu posnel zabavno in poučno mladinsko oddajo Hudo!, ki smo jo lahko slišali na Prvem programu Radia Slovenija. Velenjske tabornike je v Ribnem posnel Kanal A, zasledili pa smo tudi mnogo prispevkov v raznih lokalnih medijih po vsej Sloveniji. **RDGO Celje** se je vsak dan javljal s taborjenja v Krokarjah v obliki bloga, ki je izredno zanimivo branje. Podobno so počeli člani **Rodu Podkovani krap Ljubljana** na taborjenju v Podbeli, **Rod dveh rek Medvode** pa se je z bregov Kolpe raje vsakodnevno oglašal v obliki posnetkov v živo na Facebooku. **Rod Severni kurir Slovenj Gradec** ima

precej nov račun na Instagramu, ki ga pridno polni z lepimi fotografijami.

Slavni Salt Bae se je letos poletil mudil v Ribnem.
Foto: Diana Podgoršek

V dvoje je lepše

Letos mineva 50 let od ustanovitve Kajuhovega tabora v Ribnem in to obletnico so šaleški taborniki počastili s slavnostnim zborom in podelitvijo priznanj. Na Gorenjskem je zopet taborilo kar 1150 tabornikov iz Šaleške doline. Tudi **Rod Mrzli studenec Mislinja**, **Rod Topli Vrelec Topolšica** in **RHP Šmartno ob Paki** so na taborjenju skupaj raziskovali lepote okolice Bleda in si za zaključek privoščili čisto pravi pena party. **Rod Pusti grad Šoštanj** je v Ribnem organiziral še medgeneracijsko izmenjo taborjenja za starše, tabornike in druge ljubitelje narave. Nedaleč stran, v Globokem, je šotore postavil Rod modrega vala Trst-Gorica.

V napaaaaad! Foto: Darja Čadež, RSK Škofja Loka

Ker nam je v dvoje in troje še lepše kot samim, rodovi pogosto združijo moči. Rod Enajsta šola Vrhnika je ob Idrijci taboril z **Rodom Samorastniki** Ljubljana, kar je bilo je super, saj so spoznavali navade drug drugega. Konec julija so Vrhničane obiskale tudi belgijske tabornice. Francoze so na svojem rimskem taborjenju v Slapu ob Idrijci gostili v **Rodu Stane Žagar mlajši Kranj**, na sosednjem prostoru pa so že petindvajsetič taborili člani **Rodu zelenega Žirka Žiri**. Gorenjska rodova sta se še bolj povezala in en drugemu ušpičila marsikaj šaljivega. **Rod Lilijski grič Pesje** je taboril v Savudriji, a pred tem so doma gostili mladinsko skupino iz Belgije. **Rod Koroških Jeklarjev Ravne na Koroškem** in **Rod bistrega potoka Muta** sta združila moči v Kekčevem taboru v Šentjanžu nad Dravljami, ljubljanska rodova **Rod trnovskih regljačev** in **Rod Heroj vitez** pa ob Idrijci.

Pretaknili vsak konec Slovenije

Precej rodov se je zvrstilo ob reki Krki: **Rod soških mejašev Nova Gorica**, **Rod Močvirski tulipani** in **Zmajev rod Ljubljana**, **Rod Sotočje Nazarje**, **Rod Polde Eberl-Jamski Zagorje ob Savi**, **Kokrški rod Kranj** in **Rod skalnih taborov Domžale**. **Rod Zelena Rogla Zreče** se je odpravil v bližnjo Koroško vas nad Gorenjem, **Rod belega konja Slovenske Konjice** pa je ob slastnih pojedinah izpod prstov kuharskega voda užival ob Kolpi. Tam so bili tudi taborniki **RDR Medvode** in **Rodu zelene sreče Železniki**, ki so pripravili največje taborjenje v zgodovini rodu, in sicer na temo stare Grčije, ter **Rod svobodnega risa Kočevje**, ki je gostil Francoze. V Ribjeku pri Osilnici so lovili ribe in igrali

V senci dreves nastanejo najboljši vodovi kotički.
Foto: Peter Berberih, XI. SNOUB

quidditch v **Rodu Srnjak Logatec**, tudi **Rod Rožnik** je taborjenje organiziral v tistih krajih.

Rod sivih jelš Trebnje si je letos izbral vasico Kred pri Kobaridu in poleg kopanja v Nadiži veliko časa preživel ob znanstvenih poskusih. Isto reko je v Podbeli dodobra spoznal **Rod Jezerska ščuka Cerknica**, prav tako **Rod Podkovani krap Ljubljana**, **Rod mlinskih kamnov Radomlje** in **Rod Mladi bori Ajdovščina**. **Rod upornega plamena Mengeš** je v Kalu-Koritnici v osmih dneh potoval okoli sveta, **Rod Sivega volka Ljubljana** pa je medtem iz tabora pri Podgozdu odkorakali do dvorca Soteska in si ogledali Hudičev turn. 34 tabornikov **Maistrovega rodu Limbuš** je taborilo na Tojzlovem vrhu na Kozjaku. Rdeča nit tabora je bila indijanska vas, zato so za vodove koticke izdelali tipije. **RKJ Ravne na Koroškem** je imel v začetku poletja prvi del letnega tabora na Obretanovem, konec avgusta pa so začeli z drugim delom, kjer so moči združili tudi z **Rodom bistri potok iz Mute** in se skupaj odpravili na drugi konec Koroške, v Šentjanž nad Dravčami. **Škofjeloški Rod svobodnega Kamnitnika** je imel letos kar sedem pestrih izmen na taboru v Kočevski Reki. Najbolj vztrajen in hkrati predan tabornik je bil na taboru od začetka do konca - skupaj kar 43 dni, ne da bi vmes šel v "civilizacijo" oz. domov.

Naši, sami naši ob 50. obletnici tabornega prostora v Ribnem. Foto: Šaleška zveza tabornikov

Fotka meseca

Včasih smo taborniki mimogrede priča prizorom za na koledar. Foto: Žiga Debevc

Rod aragonitnih ježkov Cerkno je raziskoval Kozjansko, **Rašiški rod** pa Log pod Mangartom. **Rod dobre volje Ljubljana** se je javljal iz Čezsoče, **Rod bistriških gamsov Kamnik** iz smrčje vasi v Krokrajah, **Rod črnega mrava Ljubljana** z bregov Lahinje in **Rod Tršati tur Ljubljana** reke Soče. **Rod kraških j'rt Sežana** in **Rod morskih viharnikov Portorož** sta taborila v Geršičih.

Tadej in Bor iz **Rodu zelenega Jošta Kranj** sta

šla z nemškimi skavti na krajši pohod z Jošta do slapa Šum v Besnici. Fantje iz Berlina niso mogli prehvaliti slovenske narave.

Nekateri so se odpravili čez mejo: **Rod puntarjev Tolmin** v Fiorine, **Rod kranjskega jegliča Spodnja Idrija** v Umag in **Rod srebrnih krtov Idrija** kot vsako leto v Karigador. Denis in Anže sta se po končanem taborjenju kar peš odpravila domov!

Korajža pojasnjuje: Novice pripravimo v uredništvu, tako da povežemo informacije, ki nam jih pošljete na revija.tabor@taborniki.si. **Rodove propagandiste** zato prosimo, da nam v sporočilu pozamete vaš mesec: zabeležite imena akcij in v dveh povedih opišite, kaj se je dogajalo. Pošljite tudi **novičko** za rubriko Od rodov, ki naj bo dolga 1300 znakov s presledki.

Taborniški fotografi ste vabljeni, da z nami delite svoje fotografije. Pošljite nam fotografije čim večje velikosti in se izogibajte pošiljanju takšnih, ki so bile posnete z mobilnimi telefoni ali uzete s Facebooka. Prav tako vabimo vse tabornike k pošiljanju **Pisem bralcev** - pišete lahko o aktualnem taborniškem dogajanju in drugih polemikah, ki bi jih radi delili s taborniki. Dolžina takšnega pisma naj bo do 3000 znakov s presledki. Uredništvo Tabora se vam že unaprej lepo zahvaljuje!

Izdelava papirja

Besedilo: Maša Pušnik in Petra Grmek, slike: Maša Pušnik

Vsak september ob pričetku novega šolskega leta obrnemo nov, še nepopisan list na poti do znanja, na kateri bomo popisali kar nekaj listov papirja. Ste kdaj pomislili, kdo in kako je pravzaprav izumil nekaj tako vsakodnevno uporabnega?

Kdo je iznašel papir?

Izum izdelave papirja, kot ga poznamo danes, pripisujemo Kitajcem, natančneje kitajskemu ministru Tsai Lunu, ki je skoraj 2000 let nazaj uspel natančno opisati in zapisati takratni način izdelovanja. Vse, kar je gospod Tsai Lun zapisal, še danes velja kot osnova kasnejše ročne in pa tudi strojne izdelave papirja.

Zelo podobni postopki za izdelavo papirja so kljub različnim tehnološkim napredkom v veljavi še danes!

odpadni papir natrgamo ali narežemo na drobne koščke, damo v skledo in polijemo s toplo vodo. Na začetku damo vode čisto malo, potem lahko po občutku dodajamo. Dobiti moramo redko kašo (podobno čokolinu), zato moramo biti pozorni, da z vodo ne pretiravamo. Pustimo, da se papir dobro namoči.

Lanko papir naredimo sami?

Za to potrebujemo:

- časopisni ali drug odpadni papir (npr. škatla za jajca),
- skledo za mešanje,
- palični mešalnik, ki ga ne uporabljamo za pripravo hrane,
- pladenj,
- dva velika kosa redko tkanega blaga (npr. dve trikotni rufi),
- plastično desko za rezanje,
- lesen valjar,
- bombažne krpe (za brisanje posode),
- gobico (za pomivanje posode),
- vpojno krpo.

Z malo pripomočki in nekoliko več prostora (za sušenje) pa lahko papir zrecikliramo in izdelamo tudi sami doma.

Če želimo, lahko dodamo še:

- lepilo za fapete (če želimo, da se bo papir manj cešral oz. bo bolj trden)
- dodatke, npr. posušene rastline, čaje, začimbe (če želimo, da papir tudi diši)

Vse skupaj zmešamo
s paličnim mešalnikom.

2.

3* Dodamo 4 žlice
lepila za tapete.

4.

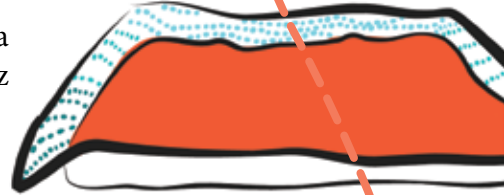
Pladenj prekrijemo
s trikotno rufo
in vanj položimo
papirno kašo.

Iz česa je (bil) papir?

Za izdelovanje papirja so uporabljali zelo različne materiale: lubje murvovih dreves in bambusova vlakna - ker pa takrat niso želeli ničesar zavreči, so v mešanico za izdelavo papirja dodajali tudi svoje stare ribiške mreže iz konoplje ter svoja oblačila.

Na kakšen način so papir izdelovali stari Kitajci? Ves material so obdelovali v možnarjih, temu pa so dodali veliko količino vode, da so naredili papirno oz. vlakninsko kašo. To kašo so potem zajemali s posebnim sitom - okvir je imel izdelan iz bambusovih palic, vanj pa so vpeli posebno mrežo, izdelano iz bambusovih vlaken in las. Kašo so potem s tresenjem razporedili po celotni površini sita, tresenje pa je poskrbelo tudi za odtekanje vode. Tako oblikovane liste papirja so iz sita odstranjevali s posebno mehko tkanino, nato pa so jih (skupaj s tkanino) zložili drugega na drugega in jih za nekaj časa dali v prešo. Liste so nato dokončno posušili tako, da so jih dali v sušilnico, posamezne liste pa so gladili z gladkimi kamni ali školjkami, da so obdržali ravno površino.

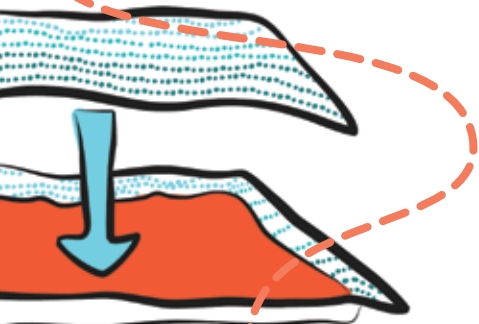

Papirno kašo
enakomerno poravnamo
po pladnju. Pri tem si
lahko pomagamo tudi
z lesenim valjarjem,
paziti moramo le, da
se nam kaša ne začne
prijemati nanj.

5.

6*

V površino papirja lahko potem položimo razne okraske, posušene rastline, lahko naredimo kakšne vzorce ... Če se ponesreči, poskusimo s čim drugim.

Slovarček

Možnar = kovinska, lesena ali kamnita posoda z zaokroženim dnom, s pomočjo katere lahko drobimo (trde) snovi.

Vlakenska kaša = mešanica.

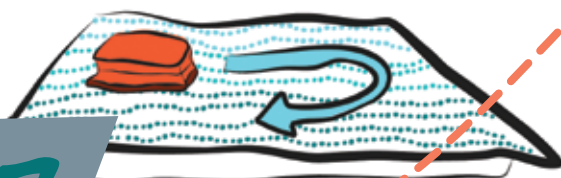
Sifo = priprava iz ogrodja (okvirja) z gosto mrežo (v našem primeru izdelano iz bambusovih vlaken in las).

Preša = stiskalnica; naprava, ki s stiskanjem pomaga pri odstranjevanju vode.

Sušilnica = ogrevan in obzidan prostor, v katerem so sušili papir.

7. Čez papirno kašo položimo še drugo frikotno rufo in po površini potujemo z gobico za pomivanje posode, ki vpije nekaj odvečne vlage.

7.

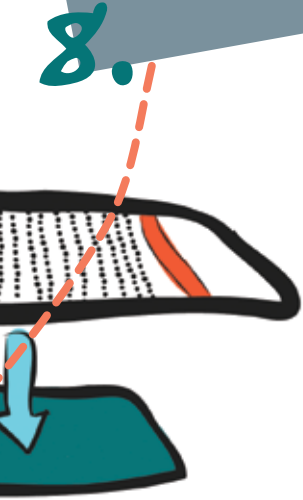

Reciklaža ... zakaj že?

Dandanes papir izdelujemo pretežno iz vlaken, pridobljenih iz lesa, torej dreves. Iz enega odraslega drevesa (in veliko vode, ki jo potrebujejo za izdelavo papirja) nastane približno 170 velikih zvezkov ali pa drugače povedano - za tono papirja posekajo okoli 24 dreves. Še kar veliko, če pomislimo, koliko napol nepopisanih zvezkov zavržemo vsako leto! Tako še popolnoma uporaben papir iz zvezkov "spremenimo" v odpadke, ki nam polni smetnjake.

Zato tudi danes, kot so to nekoč počenjali Kitajci z rabljenimi ribiškimi mrežami in oblačili, odpadni papir (stare revije, popisane liste, časopisni papir) in "odpadni" papir (napol popisani zvezki) recikliramo. To pomeni, da ga ponovno predelamo v papirno kašo in iz nje naredimo nov papir.

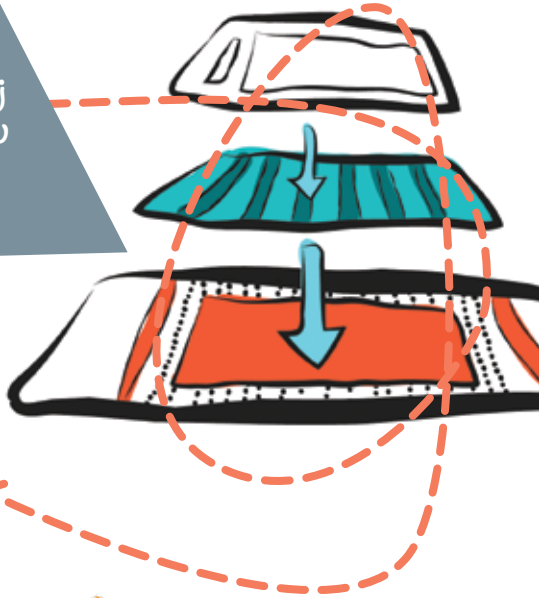
8. Pripravimo površino za sušenje papirja. Na mizo (ali drugo ravno površino) postavimo vpojno krpo, čez pa brisačo.

9. S pladnja odstranimo zgornjo gazo, vsebino pladnja pa (s pomočjo spodnje gaze) previdno prestavimo na mesto za sušenje. Trikotno rufo nato odstranimo.

10. Papirno kašo prekrijemo z bombažnimi krpami in plastično desko za rezanje fer nato vse skupaj obtežimo. Bombažne krpe v postopku sušenja večkrat zamenjamo, da se papir hitreje suši.

Doma izdelan papir verjetno ne bo najbolj priročen za pisanje, saj bo občutno debelejši in manj primeren za prepogibanje kot običajen. Kljub temu pa lahko iz njega izdelamo najrazličnejše čestitke, mogoče okvirje za novo vodovo razstavo, ovitek za herbarij ...

Ali pa še bolje - napise, s katerimi bomo spodbudili tudi ostale uporabnike taborniške sobe k še bolj ekološkemu ravnanju v novem taborniškem letu. Tako vse znanje in surovine, potrebne za izdelavo papirja, ne bodo zaman!

Tina je pripravljena na novo taborniško leto: S člani mojega voda bomo ob igrivi pripravili papirja osvojili Mladega naravoslovca in Eko policajsa!

Pripravimo strateško igro

Besedilo: Urban Žnidaršič, fotografija: Pija Šarko

Na Zletu smo veliko govorili o podnebnih spremembah, o nepravilnosti globalnega ekonomskega sistema, o izkoriščanju poceni delovne sile in podobnem. Kako pa bi izgledalo, če bi vse to spravili v eno veliko strateško igro?

Pravila igre

Udeleženci so zadnji del programa preživeli kot vlade štirih držav, ki so jih predstavljali zletni podtabori. Naloga sodelujočih je bila v osnovi preprosta: z opravljanjem izzivov so vodi pridobivali surovine, s katerimi so nato gradili dele svoje države. Namen igre: z grajenjem primernih elementov države **uravnnavati stopnjo varnosti, čistosti okolja, izobraženosti državljanov in svobode**. Vsak element, ki so ga v državi zgradili, je vplival na najmanj eno od teh lastnosti, lahko v pozitivni ali v negativni smeri.

Elementi države so se delili v štiri velike sklope: **infrastruktura, družba, vojska in znanost**, kar je pomagalo udeležencem sklepati, kako bodo njihove izbire vplivale na zgoraj naštetih lastnosti države. Elementi v sklopu infrastruktura so imeli to posebnost, da so vodu zagotovili ro enot vsake surovine, ki so jih lahko vložili, kamor koli so jih hoteli.

Ker je igra trajala tri ure, so v vsaki uri lahko gradili samo določene elemente iz posameznih sklopov. Ker pa je treba danes držati korak s časom, so morali udeleženci, če so hoteli v drugi uri graditi stavbe

v npr. sklopu družba, morali v prvi uri v istem sklopu zgraditi vsaj dve različni zgradbi.

Da je bila stvar bolj podobna svetu, v katerem živimo in kjer nič ne ostane enako prav dolgo, so se v vsaki državi vsakih 20 minut dogajali tudi dogodki, ki so močno vplivali na to, kaj državljeni želijo. Udeleženci so se lahko za izbiro elementov, ki so jih gradili, odločali tudi na podlagi teh dogodkov.

Poudariti je treba, da udeleženci in vodniki, ki so pri igri prav tako deloma sodelovali, niso vedeli, kako bo izgradnja določenih elementov vplivala na lastnosti države. Vedeli so le, koliko stanejo. Prav tako niso bili omejeni glede trgovanja med vodi in državami - to smo prepustili presoji njihovih vlad.

Kaj se je dogajalo?

Že pri pripravi igre je bilo jasno: če se člani podtabora (v vsakem jih je bilo približno 175) med seboj ne bodo dogovorili, kaj bodo gradili, bo vsaka država zapadla v popoln kaos. Vsak vod zase namreč ni mogel opraviti popolnoma ničesar, saj v treh urah niso mogli

nabrati dovolj surovin, da bi lahko postavili primerne elemente in zadostili zahtevam ljudstva.

Prvi izziv držav je bil torej, da izberejo **sistem vladanja**, ki bo določal, v čem se država hoče izboljšati in kako se bo odzivala na določene dogodke. En podtabor je imel ideje o demokraciji, kjer bi se vsi vodi dobivali na pol ure in skupaj odločali, vendar se je stvar izkazala za bolj zapleteno, kot so mislili na začetku. Pobudo je sredi igre prevzel eden od članov, ki je kar sam usmerjal vlaganje surovin celotnega podtabora. Drug podtabor je že od začetka vodil en sam vod, ki nalog sploh ni opravljal, ampak je le sprejemal surovine od ostalih vodov v svojem podtaboru ter jih nato po lastni presoji, brez posvetovanja z ostalimi vodi, vlagal v elemente države. Tretji podtabor je šel v igro brez vsakršnih načrtov, vendar je nekaj vodnikov stopilo skupaj in na točko vlaganja surovin namestilo vod, ki je od takrat naprej vodil delo podtabora, podobno se je zgodilo tudi v četrtem podtaboru.

Učinkovitost organiziranosti se je pokazala že v prvem krogu igre, kjer je podtabor, ki ga je že od začetka vodil en sam vod, zelo učinkovito pretvarjal surovine v elemente. Države, kjer je bila organiziranost slabša, so elemente gradile zelo počasi, saj so se namesto infrastrukture, ki bi jim prinesla veliko surovin, kar bi jim dalo svobodo odločanja pri gradnji elementov, kar naravnost lotile gradnje elementov v sklopih družba ali celo znanost, ki se gradijo zelo počasi.

Države, ki so imele težave s počasnim grajenjem, so hitro ugotovile, da s tem ne bodo prišle daleč, in so se najprej osredotočile na infrastrukturo, od koder so gradile naprej. Od takrat naprej so bile države veliko bolj izenačene v številu zgrajenih elementov, prav tako pa so se enakovredno kosale z dogodki, ki so se v državah dogajali.

Vsi podtabori so bili dovolj uspešni, da so lahko v vseh treh krogih gradili elemente iz vseh sklopov. Celostno razvite države, ki so se enakomerno razvijale skozi celotno igro, so se uspešno spopadale z vsemi vrstami oteževalnih dogodkov. Tudi s tem, da so se v zadnjem krogu čisto vsi elementi podražili za dvakrat.

Kako se je končalo?

Na koncu so bile države izjemno izenačene. Kljub temu da države niso imele najbolj demokratičnih sistemov vladanja, so udeleženci, ki so prevzeli usmerjanje igre, ustvarjali državo po željah državljanov. Niso se usmerili npr. samo v vojsko ali pa samo družbeno naravnane elemente, ampak so spremljali dogodke, ki so se odvijali in se ravnali po smernicah, ki so jih v družbi narekovali ti dogodki.

Težko je doseči zadovoljstvo vseh, za katere delamo, vendar to mora biti cilj voditeljev naših držav. Bodimo mi smernice za boljši svet in si ga ustvarimo takega, kot si ga želimo.

Vid vabi: Navodila za igro najdete na Stenčasu, pod zavahkom Knjižnica, Živiljenje v družbi!

Novo leto - novi izzivi!

Besedilo: Stric Nic, slika: Maša Pušnik

Po vrhuncu taborniškega leta in krajšem počitku je čas za novo taborniško leto. In ker se vsako leto začne s prvim sestankom, je prav, da se nanj pravilno pripraviš.

Prvi sestanek je vedno namenjen pripravi programa čez leto. Če želiš, da boste letos počeli kaj zanimivega, je vedno dobrodošlo, da si že pred prvim sestankom narediš načrt, kaj bi se rad novega naučil. Mogoče je to nov pionirski objekt, kroki ali pa izvedeti, katera je tista rumena roža, ki raste na sosednjem travniku? Seveda se nikoli ne omeji samo na taborniške veščine. Na vodovih sestankih lahko poskušate spoznavati različna področja, ki zanimajo člane voda. Zakaj ne bi spoznavali zakonitosti elektronske pošte in si skupaj odprli elektronskega predala? Mogoče raziskovali zakonitosti fotografije in kaj pomeni ISO ter zaklep zaslonke? Zakaj pa ne bi na vodovem sestanku poskusili uporabiti katerega od odličnih receptov, ki jih lahko najdete v tej reviji?

Če se boste na prvi sestanek pripravili in tako že prišli s predlogi, kaj bi radi počeli, kaj bi se radi naučili in na kakšen način bi to delali, boste vodniku zelo olajšali delo. Hkrati pa se boste izognili dolgočasnim sestankom, ki jih pripravi vodnik v lastni režiji. Na žalost je tako, da vodnik ne ve vedno, kaj želite početi, in če mu to zaupate na prvem sestanku, ima vedno čas, da se pripravi drugače za naslednje sestanke. To pomeni, da lahko vodnik pripravi vso opremo, ki jo potrebujete, ali pa poskrbi, da pride na sestanek oseba, ki ima na določenem področju več znanja kakor on.

Pazi pa, da bodo tvoje ideje za sestanke izvedljive. Bodi pozoren na stroškovno stran sestanka in da bo tehnična izvedba možna. Na žalost vodnik ni raketni znanstvenik in tudi denarja, da bi najel kakšnega pravega znanstvenika, zagotovo nima, zato boste težko naredili raketo in poleteli v vesolje (za to je bila priložnost na Zletu).

In zapomni si: za dolgočasne sestanke ni vedno kriv samo vodnik, ampak tudi ti!

S svetovnimi prvaki o precizni orientaciji

Besedilo: Jona Mirnik, fotografije: arhiv OZS

Krešo Keresteš

Emil Kacin

Mateja Keresteš

V Litvi je med 10. in 16. julijem potekalo svetovno prvenstvo v precizni orientaciji. V kategoriji štafet so Emil Kacin, Mateja Keresteš in Krešo Keresteš za Slovenijo osvojili zlato medaljo in postali svetovni prvaki.

Najprej iskrene čestitke za naslov svetovnih prvakov v štafetah v precizni orientaciji! Kako so potekale priprave na svetovno prvenstvo?

E: Zaradi časovnih omejitev sem izpustil nekaj reprezentančnih priprav. Udeležil sem se večine bližnjih tekem. Tu moram izpostaviti velik trud Kreša, ki je za treninge poiskal karte in terene, podobne terenom v Litvi.

M: Konec leta 2015 smo se udeležili tečaja psihološke priprave športnika. To nam je odprlo nove vidike priprav. Sedaj te priprave opravimo skupaj pred odhodom, pred štartom pa vsak zase.

K: To je bil moj deveti nastop na svetovnih prvenstvih. In iz leta v leto je konkurenca močnejša. Zato so tudi priprave zelo pomembne.

Precizna orientacija kot panoga je sestavljena iz treh disciplin: klasične precizne orientacije (PreO), precizne orientacije z zgolj časovnimi kontrolami (TempO) in štafete (Relay), v kateri se tekmovalci preizkusijo tako v PreO kot v TempO.

Ste že začeli s pripravami za naslednje prvenstvo?

E: Da, začeli smo že en teden pred letošnjim prvenstvom.

K: Naslednje prvenstvo bo v Latviji in tik pred letošnjim svetovnim prvenstvom smo tam trenirali. Tako smo preučili način dela traserja, ki bo trasiral proge za prvenstvo. V Udin borštu izdelujemo novo karto, saj smo tam našli podoben teren, kot ga pričakujemo v Latviji. Počasi zbiram tudi karte in druge informacije o portugalskih terenih, ker bo tam svetovno prvenstvo čez dve leti.

M: V letošnjem letu nas čaka vse od državnih prvenstev do tekmovanj v tujini, tudi za evropski pokal. Redni nastopi na tekmovanjih so najboljši del priprav.

Krešo, vi ste pred desetimi leti osvojili posamični naslov svetovnega prvaka v precizni orientaciji (PreO). Lahko primerjate ta dva uspeha?

K: Najljubši naslov mi je naslov svetovnega prvaka v TempO, na katerega še čakam. Vsekakor sem zelo vesel ekipnega uspeha, ki je najboljša motivacija za vse nas, a imajo posamični naslovi večjo težo in PreO je nekakšna klasična disciplina.

Precizna orientacija je eden redkih športov, kjer v isti kategoriji enakovredno tekmujejo moški in ženske. Ali se vam zdi, da vendar obstaja razlika v rezultatih?

K: Precizna orientacija je mentalni šport in ta od tekmovalcev zahteva predvsem umske sposobnosti, ki pa bi jih bilo nemogoče ločiti na moške in ženske. Menim, da spol nima bistvene vloge pri možganskem razvoju, pomembno pa je, da jih za optimalno funkcioniranje izoblikujemo podobno kot atleti izoblikujejo svoje telo. To je izvedljivo z učenjem in različnimi vajami. Imamo pa vsi tekmovalci različne načine priprav na tekmovanje ne glede na spol.

M: Ne, ni razlik med moškimi in ženskami. Večje razlike so med mlajšimi in starejšimi, kar je predvsem opaziti v TempO. V PreO smo si vsi enakovredni.

E: Verjetno je res bolj razlika v letih in to pride do izraza v disciplini TempO, kjer se mlajši odločajo hipno, starejši pa s preverjanjem hitro pridelamo kakšno dodatno sekundo.

Se vam zdi, da je pri nas v primerjavi z drugimi državami precizna orientacija dobro razvita?

E: Po rezultatih, entuziazmu posameznikov in

njihovih treningih je v svetovnem vrhu. Po številčnosti pa žal ne.

M: V Sloveniji se s precizno orientacijo aktivno ukvarja le peščica. Upajmo, da bo z našim uspehom ta disciplina nekoliko bolj prepoznavna v Sloveniji in se nam bo pridružilo večje število novih tekmovalcev.

K: Razvitosti nekega športa ne moremo meriti po rezultatih na velikih tekmovanjih, za to je predvsem pomemben tekmovalni sistem in delo v klubih. V Sloveniji je zelo pomembno ligaško tekmovanje, ki ga imamo skupaj s Hrvati in Italijani.

V čem vidite največjo lepoto precizne orientacije?

M: To je športna disciplina, ki ni fizično zahtevna in poteka v popolni tišini. Celoten čas, ko si na progi, zahteva popolno koncentracijo. Poleg tega je potrebna natančnost branja karte in merjenja terena.

K: Branje podrobnih kart, ki skoraj meji na njihovo proučevanje in primerjanje s terenom, me vedno navdušuje. Rad imam sproščeno in prijateljsko vzdušje na tekmovanjih.

E: To je šport vseh starosti, spolov in gibalnih danosti. Šport v naravi, ki temelji na hitrosti in natančnosti naših misli.

Kakšne bi bile vaše spodbudne besede za nekoga, ki se še ni udeležil tekme v precizni orientaciji?

K: Če ste radi v naravi, imate radi karte in orientiranje, so orientacijski športi pravi za vas. V precizni orientaciji fizične sposobnosti niso pomembne in zato se lahko v njej enakovredno pomerite ne glede na starost in spol. Kdor bo pri PreO pogrešal hitrost, se bo zagotovo našel v TempO.

E: Pridite, poskusite. Pravi odgovor ni "drugič", ampak "ob prvi priložnosti".

M: Veseli bomo novih članov v naših vrstah. Z veseljem jim bomo predstavili skrivnosti detajlnih kart in načine reševanj. V Sloveniji se s tem ukvarjamo v OK Trzin in OK Azimut. Vsekakor lahko vsakdo kontaktira Kreša preko elektronske pošte kreso.kerestes@gmail.com.

Roka zanima več: Na Stenčasu sem odkril daljšo verzijo tega intervjua, vabljeni k branju!

Pravila skupinskih metod ustvarjalnega mišljenja

Besedilo: Davor Kržišnik - Jolbe, fotografija: Matic Pandel

Predstavljenih je že bilo nekaj tehnik skupinskega ustvarjalnega razmišljanja, sedaj pa še nekaj pravil, kako se celotne zadeve lotiti.

Prihaja čas rodovitnih posvetov in planiranj letnih programov dela, kar je odlična priložnost, da novo taborniško leto naredimo bolj kreativno.

Velikost: Idealna velikost skupine ne obstaja. Teorije pa pravijo, da je primerno število 12 sodelujočih, čeprav je viharjenje možganov lahko uspešno tudi z manj ali več osebami, vedno pa se lahko preveliko skupino razdeli v manjše skupine.

Vodja: Ima zelo pomembno vlogo, ker mora voditi srečanje, ne da bi ga nadziral ali usmerjal.

Naloge vodje so, da:

- zaustavi posameznike, ki ocenjujejo ali kritizirajo ideje drugih,
- poskrbi, da ljudje ne govorijo hkrati, hkrati pa ne naproša posameznikov, da spregovorijo,
- skrbi, da ima zapisnikar vse zabeleženo, tako da prosi posameznika, da ponovi ali povzema podane ideje,
- v premorih tišine sam podaja ideje ali prosi zapisnikarja, da prebere zapisano,
- lahko predlaga različne načine obravnavanja (Osbornov kontrolni seznam, opisan v junijski številki revije Tabor),
- določi osnovni problem in sodelujoče usmerja k njemu, hkrati pa ne sme omejevati sodelujočih pri preskokih domišljije,
- zaključi srečanje, ko se izteče čas ali se srečanje ne zdi več plodno,
- organizira srečanje, kjer se ideje popišejo in ocenijo.

Zapisnikar: Ujeti mora vse iskricke, plahutajoče ideje v začasen seznam, ki bo takoj po sestanku smiselno. Hitro mora pisati, da ujame vse v poplavi idej, prositi vodjo, če lahko nekoliko zaustavi razmišljanje, da lahko zapiše vse ideje, in vprašati, če je zapis neke

ideje smiselne. Srečanje lahko tudi snemamo, da se nam morda ob ponovnem predvajanju porodijo nove ideje.

Čas: 30 minut je čisto dovolj za srečanje. Ja, samo toliko. 20 minut običajno zadostuje, 45 minut pa je že preveč.

Ogrevanje: Če sodelujoči ne poznajo tehnik, je smiselno začeti z desetminutnim ogrevanjem na enostavnem izzivu. Smisel takega ogrevanja je prikazati, koliko idej se lahko porodi, in predstaviti tehniko.

Nadaljevanje: Ko zaključimo z glavnim srečanjem, imajo lahko sodelujoči še nekaj idej. Prosimo jih, da jih pošljejo, da jih dodamo na seznam, ki ga pripravi zapisnikar.

Ocenjevanje: Med samim srečanjem idej ne ocenjujemo, vsak tak poskus bi ubil spontanost in spremenil sestanek v kritično analiziranje. Ocenjevanje naj poteka pozneje, lahko celo z drugo skupino ljudi.

Želim vam uspešne rodove posvete in da bi ujeli kar se da veliko plahutajočih idej ter jih prelevili v vodova srečanja in izlete, družinske in rodove akcije - ali pa kar tako, ker si lahko dovolimo sanjati!

Škrlatni naprstec

(Digitalis purpurea L.)

Besedilo in fotografiji: Kosobrin

Je do 2 metra visoka dvoletnica. Pri nas rastejo še velecvetni naprstec (*Digitalis grandiflora*), volnati naprstec (*Digitalis lanata*) in mnoge druge vrste.

Družina: črnobinovke

Domača imena: naprstec, naprstnik, naprstnek, rudeči babji prstec, škrlatni naprstnik.

Tuja imena: foxglove, lady's glove (ang.), Rote Fingerhut (nem.), Digitale pourpre, Grande Digitale (fra.), dedalera (špa.), Crveni naprstak (hrv.).

Učinkovine: V listih so važni glikozidi gitalin, gitoksin, digitoksin. Vrsta barvil, masne snovi in organske kisline: očetna, maslena, mravljinčna, jantarska.

Listi in cvetovi

Pritlični listi so polsteni in veliki. So narezani, jajčaste oblike ter pecljati, stebelni listi so sedeči. Socvetje je veliko od 20 do 70 cm. Na eni strani ima bogato socvetje. Zvončasti cvetovi so veliki, škrlatni, znotraj imajo dlačice. Posejani so z belo obrobljenimi pikami. Na cvetove sedajo samo čmrlji. Cveti od junija do septembra. Najdemo ga po redkih smrekovih gozdovih, po posekah in jasah, pa tudi na vrtovih kot okrasno rastlino.

Ob pravilni rabi tudi zdravi

Zaradi zdravilnosti ga gojijo tudi na poljih. V zdravilne namene se uporabljajo listi. Imajo neprijeten vonj in zelo neprijeten, ogaben okus. Uporablja se za zdravljenje srčnih bolezni.

Bodimo pozorni

Škrlatni naprstec je izredno strupena rastlina. Otroke moramo opozoriti, da se ga ne dotikajo, ker na dotik povzroča izpuščaje, glavobol in slabost. Razmik med zdravilno količino in količino pri zastrupitvi je zelo majhen. Zaradi nepoznavanja rastline ga moramo pustiti pri miru, ni užiten in ga ne moremo zamenjati s kakšno drugo rastlino.

Znamenja zastrupitve so neenakomeren utrip srca, šumenje v ušesih, zelo močna driska, bruhanje, močne bolečine in krči v trebuhu, pomodrele ustnice, težko dihanje, nezavest in zastoj skrčenega srca.

Kako pomagamo? Če kljub vsemu pride do zastrupitve, pomagamo tako, da damo zastrupljencu piti veliko nesladkane močne prave kave ali veliko pelinovega čaja in pazimo, da bo izbruhal čim več vsebine iz želodca. Takoj poiščemo zdravniško pomoč.

Zletna odprta kuh'na je dala nove ideje

Besedilo in fotografiji: Rok Pandel

Tekom letošnjega Zleta je skupina udeležencev sledila izzivu priprave jedi, ki so v domači kuhinji specialiteta, o njihovi pripravi na odprtem ognju pa le redko razmišljamo.

Kaj se zgodi, ko taborniku ponudiš vok, velik kotel, sač in mreže iz nakupovalnega vozička ter zgradiš peč? Ljudstvo je bilo navdušeno. Udeleženci so po skupinah sami pripravili štiri obroke, med katerimi lahko izpostavimo mehiške tortilje, hamburgerje, jabolčno pito, skutino pecivo, več vrst bureka, kanelone in še veliko več. Okusi in vonjave so kuharjem vlivali tako motivacijo, da delavnici ni bilo konca, obiskovalci pa so z veseljem potunkali

prste v posodice za degustacijo. Predstavo o tem, kaj lahko pripravimo v taborniški kuhinji, smo dvignili na višji nivo.

Kar smo se lahko naučili na Zletu, je, da taborniki radi pripravljamo hrano na ognju in poskušamo nove stvari. Zato je temu dobro dati tudi prostor v programu - pa naj bo to delavnica v obliki izziva kuharskega mojstra, odprte kuhinje ali vsakodnevna samostojna priprava obroka na taboru. Začetek nove taborniške sezone in izkušnja z Zleta dajeta spodbudo, da si to leto zastavimo tudi kakšen kulinaričen

izziv. Veliko uspeha vsem, ki se boste odločili, da preizkusite svoje večine tudi na področju taborniške kulinarike!

Postanimo mojstri sača

Sač sestavljata zvonast pokrov in ponev s podstavkom, ki nam omogoča peko pod žerjavico, kadar želimo doseči učinek pečenja v pečici. Je izjemno orodje za peko pic, kruha, zelenjavnih prilog, mesa in sladice. Dobro je vedeti, da žerjavica na vrhu oddaja temperaturo po celotni notranjosti zvona, kar nam pomaga pri enakomernem pečenju z vrha, ogrevanje s spodnje strani pa je le po potrebi, da zagotovimo hrustljivo skorjo. Pomembna je priprava ognjišča, saj mora biti v njem dovolj prostora za sač in ogenj, kjer ustvarjamo žerjavico. Da je žerjavica dobre kvalitete, je dobro uporabljati polena, ki so debela kot naše stisnjene pesti. V primeru tanjšega lesa bo žerjavica zelo drobna, v primeru debelejšega lesa pa se ne bo proizvajala dovolj hitro.

Zletna ambulanta

Besedilo: Maja Batinič, fotografija: Jure Pučnik

Na zletnem prostoru je od zajtrka do (konca) večernega programa delovala zletna ambulanta. Ocenjujemo, da smo obravnavali približno 500 poškodb in bolezni.

Vroče vreme na pohodnem taboru

Zaradi izredno vročega vremena smo pričakovali dehidracijo in vročinsko izčrpanost: **splošna oslabelost, mišični krči, glavobol, obilno znojenje, slabost ali bruhanje. Telesna temperatura (merjena pod pazduho) ne preseže 39 °C, saj se telo še vedno aktivno ohlaja.** Da bi preprečili hujše zaplete, smo z bivaka odpeljali dva pohodnika, ki sta si s počitkom v senci in srkanjem Isostarja opomogla. Kmalu se jima je pridružilo še nekaj od vročine zdelanih udeležencev. Mnogim je pomagalo že kratko tuširanje s hladno vodo, drugi so postopek ponavljali in počivali dalj časa. Pri enem od obolelih pitje izotonične tekočine zaradi ponavljajočega se bruhanja ni bilo izvedljivo, zato smo ga prepeljali v bližnji zdravstveni dom na intravensko infuzijo tekočin.

Na kaj moramo biti pri vročinski izčrpanosti pozorni? Ko odpovejo termoregulacijski mehanizmi, se telesna temperatura začne višati. Lahko se pojavijo tresavica, krči, neobičajni gibi, motnje ravnotežja, zmedenost ali hujše motnje zavesti. Gre za življenje ogrožajoče stanje, ki mu rečemo vročinska kap in zahteva klic na 112.

Premajhni, pretesni, neuhojeni čevlji

Oskrbeli smo ogromno krvavih in umazanih žuljev. Videli smo nekaj modrih nohtov zaradi premajhnih čevljev in celo žulje pod nohti, ki med hojo povzročajo hude bolečine. Slednjim niso mogli pomagati niti v zdravstvenem domu. Lahko smo le počakali, da nohti odpadejo. Temu bi se lahko izognili z boljšo obutvijo.

Piki čebel in os

Številni so žal na lastnih podplatih izkusili, da hoja pod jablanami v natikačih ni najboljša ideja ... Kaj storimo, če čebela (ali osa) piči nekoga, ki je nanjo alergičen? Običajno imajo alergiki s seboj zdravila, ki jih vzamejo takoj po piku: antihistaminike v obliki tablet, le redki morajo vsakič uporabiti Epipen. Alergiku naročimo mirovanje vsaj eno uro, medtem ga dobro opazujemo. Če se pojavi vsaj eno izmed naštetega: težave z dihanjem, piskanje, hripavost, oteženo požiranje, otekanje jezika, bledica ali modra obarvanost kože, zmedenost, motnje zavesti, nizek krvni tlak ali slaboten pulz, je uporaba Epipena nujna, prav tako klic na 112.

Na Zletu so se odvijale številne aktivnosti. Nezgode ob tolikšnem številu udeležencev niso nič presenetljivega, zato smo zadovoljni, da so se poškodovanci po nesrečnih dogodkih lahko normalno vključevali v program. Zahvaljujem se osebju ambulante: Urši Može, Petri Emiliji Kompan in Urbanu Modrijanu za dobrosrčnost in pomoč vsem, ki so jo potrebovali tekom Zleta, ter Katarini Vinček in Evi Brzin, ki sta nam med vikendom močno olajšali delo in bili super družba!

Utrinki s poletnega neba

Počitnice in dopusti so mimo, ostajajo pa prelepi spomini nanje. Počasi se bo treba spet navaditi na vsakdanje obveznosti. Zato sem pripravil nekaj astronomskih utrinkov iz letošnjega poletja.

Kot vsako leto je poletne večere krasila **Rimska cesta**, trak naše galaksije, ki se vije prek celotnega neba od severovzhoda in ozvezdja Kasiopeja skozi Laboda, Orla, pa vse do juga, kjer se nekje med zvezdami Strelca in Škorpiona nahaja njen center. Prav tam, med ozvezdjema Škorpiona in Strelca, se letos mudi **planet Saturn**. Saturn, za katerega so značilni prelepi obroči, je takoj za Jupitrom največji planet Osončja. Prav ob tem planetu se v septembru končuje uspešna misija sonde Cassini, ko se bo ta 15. septembra letos potopila v planetovo gosto atmosfero in poslala še zadnje podatke proti Zemlji. Med pomembnejšimi orientirji poletnega neba je **Poletni trikotnik**, ki ga sestavljajo tri svetle zvezde: Vega, ki je glavna zvezda ozvezdja Lira, Atair, glavna zvezda v Orlu, ter Deneb, ki je najsvetlejši v Labodu. Poletni trikotnik je bogat z različnimi objekti, saj leži v smeri Rimske ceste, torej v predelu, na gosto posejanem z zvezdami. Tu najdemo razne kopice zvezd, pa tudi meglice. **Kroglaste meglice** so poseben tip meglic, ki so ostanki eksplozij zvezd iz preteklosti. Proti vzhodu se nam odpira pogled proti najbolj oddaljenemu objektu, ki ga še lahko vidimo s prostimi očmi. To je velika **Andromedina galaksija**, ki nosi oznako M31. V poletnih večerih smo planet Jupiter lahko opazovali na zahodu. Zdaj Jupiter zahaja vse bolj zgodaj in kmalu se bo izgubil v večerni zarji ter se nato pridružil svetli Veneri na jutranjem nebu.

Ta konjunkcija Lune in Venere je bila posneta 19. avgusta zjutraj, pred vzhodom Sonca. Na fotografiji je lepo viden neosvetljeni del Lune.

Saturn se nahaja med ozvezdjema Strelca in Škorpiona, kjer se bo zadrževal tudi jeseni.

Nova taborniška zgodba

Besedilo: Katarina Miklavec, fotografiji: Matic Pandel

Začetek novega taborniškega leta prinaša spremembe, zato je prav, da ga primerno obeležimo in mu damo pomembno vrednost v našem taborniškem življenju.

Pomembnost novih začetkov pri tabornikih v nadaljevanju povezujem s svojimi ugotovitvami ter z ugotovitvami iz antropoloških raziskav, ki preučujejo človeka in njegovo obnašanje.

Dinamika novih začetkov

Vsako novo taborniško leto je pomembno tako za nove člane kot tudi za tiste, ki so taborniki že dlje časa. Dinamika znotraj voda se vsako leto spremeni. Spremeni se lahko zaradi sprejema novih članov, sprejema novega vodnika ali pomočnika, mogoče se je vodnik čez poletje udeležil izobraževalnih tečajev in bo zato svoje člane učil novih vsebin, mogoče pa je največja sprememba, da so se vodnik in člani na taboru še bolj povezali in med seboj ustvarili bolj zaupen odnos. Ker vsako leto začnemo z novo dinamiko v vodu, je potrebno vsakemu novemu začetku pripisati velik pomen in ga primerno obeležiti.

Šege in navade ob začetku taborniškega leta

Šege in navade, povezane z novim taborniškim letom, se med rodovi razlikujejo. V Rodu zelene sreče Železniki se vsi člani rodu zberejo na skupnem pikniku, kjer se srečajo stari in novi člani. V Rodu kraških j'rt Sežana se člane povabi na propagandni tabor, kjer vodniki skupaj s člani določijo uro sestanka. V mnogih rodovih pa se taborniško leto začne s posvetom vodstva, kjer določijo plan dela, razporeditev vodov in vodnikov ter skupaj določijo večje rodove akcije. Takšnega načina dela se poslužujejo rodovi iz cele Slovenije, med njimi so npr. Četa goriških mravljinčkov (rod Jezerski zmaj Velenje), Rod Pusti grad Šoštanj, Rod II. grupe odredov Celje ter Rod Stane Žagar mlajši.

Manj je prisotnih navad, ki se nanašajo na delo znotraj voda, prevladuje pa sestanek vodstva in skupno planiranje taborniškega leta.

Prevzemanje identitete

V mislih je treba imeti tudi to, da s tem, ko postanemo člani taborniškega voda ali vodniki, prevzamemo določeno identiteto. Antropolog Anthony Cohen je zapisal, da imamo ljudje več identitet glede na skupine, katerim pripadamo. V vsaki skupini namreč prevzamemo novo identiteto, ki določa, kako se obnašamo, kako nas drugi dojemajo in kako se odzivamo. Če se taborniki želimo razlikovati od vseh drugih skupin, ki jim naši člani pripadajo, moramo preko naših aktivnosti vzbuditi občutek pripadnosti in identitete naši organizaciji. To lahko dosežemo prek upoštevanja določenih šeg in navad, pa tudi z zavedanjem, da svojim članom ponujamo edinstven program. Ob učenju praktičnih življenjskih veščin in z upoštevanjem taborniškega pristopa svoje člane spodbujamo, da postanejo samostojni, samoiniciativni, vztrajni in pogumni posamezniki.

Primeri aktivnosti

V kolikor vam zmanjka idej, kaj početi na prvih vodovih srečanjih, se lahko vedno zatečete k listanju starejših zapisov o tem, kakšne aktivnosti so nekoč izvajali. Baden-Powell je vodnikom pisal navodila, kako naj bi potekali vodovi sestanki in kaj naj bi otroke učili. V nadaljevanju je zbranih nekaj aktivnosti, ki jih lahko uporabite ob začetku novega taborniškega leta ali kadar koli med letom. Služijo naj vam kot pripomoček za ustvarjanje taborniške zgodbe skupaj s svojimi člani.

Bi-Pi svetuje:

- "Pouk v skavtstvu naj se, kolikor je mogoče, vrši z vajo, igro in tekmovanjem. Igre naj bodo predvsem tekme skupin; vodi morajo tvoriti skupine in vsak deček naj se udeležuje igre, ne pa da bi samo gledal." (5)
- "Učite se skavtskega znaka in klica svojega voda. Vsak vod se imenuje po kaki živali in vsak skavt v vodu mora znati posnemati klic tistih živali, da bi lahko držal zvezo s svojimi prijatelji, posebno ponoči." (16)
- "Gozdna moč ne zahteva samo, da spoznamo sledove in druge znake; moramo jih tudi umeti; tako je npr. treba vedeti, kako hitro je šla žival, ali je bila prestrašena ali brez skrbi itd." (17)
- "Vrše naj se vaje v hitrem vezanju vozlov. Vaje v vezanju vozlov naj bi se vršile tudi v temi. Vodja naj ugasne luč za nekaj sekund oziroma zaveže tekmovalcem oči ter imenuje vozle, ki jih zahteva." (110)
- "Razpošljite skavte, da gredo v poljubni smeri peš ali na kolesu ter prinesejo vzorec kake določene rastline, s čimer se preizkusi njihovo poznavanje rastlin in spominjanje na mesto, kjer zaželeno rastlina raste." (200)

Vira

- Baden-Powell, R. 1932. Skavt: Navodilo za vzgojo dobrih državljanov. Ljubljana: Založba umetniške propagande.

- Cohen, A. 1994. Self Consciousness: An Alternative Anthropology of Identity. New York: Routledge.

Poletimo visoko

1000 tabornikov na 15. Zletu ZTS

Besedilo: Tina Tomšič, Martin Justin, fotografije: Pija Šarko

Zlet se je končal že pred slabim mesecem. A se zdi, da je nekako še vedno z nami. V spominih, novih prijateljstvih in poznanstvih, na fotografijah in družbenih omrežjih, nekateri imajo z njim še vedno delo. Kar v resnici ni nič nenavadnega. Zlet 2017 v Velenju je bil največji taborniški dogodek v zgodovini samostojne Slovenije - na eni točki v prostoru in času (med 1. in 10. avgustom 2017) je pod skupno vizijo združil več kot 1000 tabornikov iz cele Slovenije in tujine.

A to smo že tolikokrat napisali, slišali in prebrali, da ne pomeni več prav veliko, sploh, ker je bistvo nekeje drugje. Bistven je trud, nepredstavljive količine prostovoljskih ur, vloženih v organizacijo; bistveni so spomini, ki bodo ostali, in izkušnje, s katerimi bomo gradili nove taborniške zgodbe.

Na številke smo absolutno lahko ponosni, a so te le potrdilo kvalitete programa, ki ga taborniki izvajamo, pomembnosti dela, ki ga opravljamo, edinstvenosti zgodbe, ki jo ustvarjamo. In namesto številke bi vam radi predstavili to zgodbo, pa četudi le delček nje, skozi izjave vseh prisotnih, opise dogajanja, fotografije in nenavadne zletne zanimivosti bi vam pokazali ali vsaj namignili, kaj je naredilo Zlet tako izjemen in edinstven dogodek.

Kakšni so bili vtisi?

Glede na to, da sem bila na Zletu del osebja in sem imela s samimi dejavnostmi manj stika, so mi Zlet najbolj polepšali ljudje, ki so me obdajali. Ker je bila moja funkcija koordinacija s tujci, sem veliko posebnih izkušenj doživela s taborniki iz Izraela, Makedonije in Francije. To je bilo zares nepozabno. Na Zletu ne bi spremenila ničesar, vendar mislim, da vsakič, ko se ozremo nazaj, opazimo, kje smo delali napake in kaj bi lahko storili bolje, tako pa se konec koncev tudi učimo za prihodnje projekte.

Zala Gajser, osebje, RMT Ljubljana

Zelo me je presenetil drugi bivak - na zabavi, ki so nam jo pripravili na Velenjskem gradu, sem zelo užival. Samo vzdušje Zleta se mi je zdelo zelo sproščeno, saj smo se znotraj voda veliko zabavali. Malo me je motilo, da smo imeli za kosila le sendviče, vendar se je to pozneje na srečo spremenilo.

Anže Biček, udeleženec, RBS Ljubljana

Na Zletu je bilo res top. V vodu smo se zares povezali že na bivaku. Pol poti smo preštopali, zadnjo noč pa smo do Velenja hodili v največjem neurju in zaradi tega bili čisto premočeni, medtem ko so vsi ostali počivali na suhem pod streho. Na zletni prostor smo tako seveda prišli prvi. Najboljša stvar na otvoritveni slovesnosti je bilo britje brade starešine ZTS Jerneja Stritiha. Zanimiva je bila tudi aktivnost parkour, saj je bila nekaj čisto novega. Proga preživetja je bila res najboljša, edino, kar me je na Zletu motilo, je bilo, da niso dovolj redno čistili dixijev.

Luka Banič, udeleženec, RTR Ljubljana

Vzdušje na Zletu je bilo fantastično, najbolj mi je bilo všeč petje ob kitari v koticu z lampijončki. V spomin so se mi definitivno vtisnile grajske žurke

in Dixi song, ki se mi prepeva še zdaj. Vesela sem, da sem bila lahko del delavnice Ukulele za začetnike, saj sem opazila ogromno zanimanje za nadaljevanje z igranjem, hkrati pa hiter napredek in veselje moje skupine. Zelo sem hvaležna za svoja šotorska cimra in vsa prijateljstva, ki sem jih stkala tekom Zleta. Definitivno je bilo super biti staff.

Kaja Hribar, osebje, RMK Radomlje

Na Zletu se mi je najbolj vtisnila v spomin celotna zgodba in dogajanje, ki me je vsak dan spomnilo, zakaj sem srečen, da sem tabornik. Moja izkušnja kot vodnik se je izkazala za odlično izbiro, saj so bili ravno moji člani tisti, s katerimi smo Zlet ustvarili nepozaben. Vse aktivnosti in delavnice so bile premišljene in odlično pripravljene. Izdelal sem tudi svoj cajon, zaradi katerega sedaj sosedi ne spijo.

Alen Kočar, vodnik, Ljubljana

Kaj pa je bilo tisto, ki je to največjo taborniško doživetje naredilo tako zanimivo? Najverjetneje vsak trenutek bivaka, delavnic, otvoritvene in zaključne slovesnosti ter mnogo športnih dejavnosti. Dogajanje na Zletu je bilo izjemno pestro, programski del pa je bil razdeljen v več delov. V sklopu programskega dela smo se tudi lotili našega cilja - grajenja rakete!

Bivak

Prve tri dni je potekal bivak - udeleženci so se s sedmih različnih lokacij (Gornji Grad, Vransko, Slovenske Konjice, Celje, plezališče Kotečnik, Ravne na Koroškem in Šentjur) odpravili proti zletnemu prostoru. Na svojih poteh so doživeli marsikaj, od obiska ribnika, kopanja v jezerih ravno pravšnje temperature pa vse do spanja pri štajerski babici in peke čevapčičev. Med samim bivakom so potekale tudi delavnice, ki so jih izvajali člani osebja. Te delavnice so vključevale foto kabino, supanje, mehurčkanje, različne ustvarjalne delavnice in še mnogo drugih zanimivih aktivnosti.

Prvo noč so si vodi sami izbrali lokacije za spanje - tako so se kot vod lahko še bolj povezali ali bolj spoznali. Nekateri starejši vodi na Zletu so bili namreč mešanica najrazličnejših slovenskih rodov. Drugo noč so vsi, ki so se na pot odpravili z ene lokacije, spali na istem prostoru - tako je vseh dvanajst vodov prespalo na isti lokaciji in imelo možnost spoznati udeležence drugih vodov.

Zakaj smo na Zletu vzleteli

Slogan Zlet za vzlet! ni bil naključno izbran. 15. zlet je bil tematsko zaznamovan z raketo, ki smo jo zgradili z namenom, da bi pobegnili s tega planeta, ki tone v neenakosti, izpušnih plinih, globalnem segrevanju, odpadkih ... Skratka, odločili smo se, da imamo vsega dovolj in bomo lažje preživeli na kakšnem drugem planetu.

Vse probleme, s katerimi se soočamo na našem planetu, smo imeli na Zletu možnost natančno proučiti prvi dan programa, ko so jih udeleženci spoznavali skozi strateško igro. Vsi, ki niso bili del strateške igre, pa so se vendarle želeli podučiti o tem, so se lahko udeležili delavnice, ki jo je organiziral Greenpeace.

Na vzlet smo se pripravljali tudi naslednje štiri dni. **Dopoldan** so potekale delavnice, na katerih so udeleženci na koncu osvojili novo znanje ali dokončali projekt. Tako so nekateri zgradili kurnik za dve kokoški, ki sta se prosto premikali po zletnem prostoru, drugi so se naučili plesati swing in svoje znanje kasneje predstavili na zaključni slovesnosti, nekateri so se naučili, kako naredimo in pripravimo raznovrstne testenine, spet drugi so se naučili kuhati v naši odprti kuhinji na prostem, kjer so hrano pripravljali v saču, ponvah in naravni peči, ki so jo zgradili. Na

dopoldanskih delavnicah so tako udeleženci pridobili najrazličnejša znanja, ki niso bila nujno le taborniška.

Popoldanske aktivnosti so bile bolj odprtega tipa. Potekale so na štirih različnih področjih. Tri so bila na zletnem prostoru, eno je bilo na drugi strani jezera. Povsod so potekale delavnice, ki so se med seboj razlikovale po tematiki: ustvarjalne delavnice, športno-vodne aktivnosti, bivanje v naravi in akrojoga, imeli pa smo tudi delavnice, ki so se dotaknile bolj urbane kulture, denimo parkour, repanje in skejtanje.

S pomočjo teh aktivnosti naj bi se pripravili na življenje na drugem planetu, vendar naša raketa ni nikoli zares vzletela. Z zadnjim dnevom so udeleženci prek skupnega programa prišli do spoznanja, da morda ne bi bilo tako dobro, če bi zapustili naš planet. S skupnimi močmi smo zmožni rešiti vsak problem, tako smo se odločili, da bomo vendarle ostali na našem planetu in skušali poiskati rešitev.

Naša raketa morda res ni poletela v zrak, smo pa za trenutek poleteli prav vsi udeleženci. Obdani s tisoč taborniki z vseh koncev Slovenije in iz tujine smo prav zares lahko občutili tisti taborniški duh, v katerem smo skupaj zaživeli v teh čudovitih desetih dneh.

Taborniki znamo tudi žurati

Na vseh večjih, mednarodnih akcijah sta največja in najbolj zabavna dogodka otvoritvena in zaključna slovesnost. To je delno veljalo tudi na tem zletu. Zakaj le delno? Ker so se različni vodi štiri večere odpravljali na skrivnostni bivak. Nihče do zadnje minute ni vedel, da bodo doživeli nepozabno grajsko dogodivščino. Vsi udeleženci so prespali na gradu. A nihče ni pričakoval, da jih namesto pravega bivaka, na katerem se treses za svoje preživetje pred medvedi, čaka zabava na grajskem dvorišču, ki je najverjetneje ne bodo nikdar pozabili. Vsak večer se je plesalo kot v najboljših klubih.

No, pa da ne hvalimo preveč netradicionalne zabave. Tudi otvoritvena in zaključna slovesnost sta bili nekaj posebnega. Na otvoritveni slovesnosti smo predvsem ugotovili, kakšno brado ima starešina ZTS Jernej Stritih, saj si je zaradi izgubljene stave, ali bo na Zletu več kot 150 članov prostovoljnega osebja, moral obriti svojo brado v stilu Franca Jožefa. Po vseh uradnostih smo doživeli pravi rock koncert, na katerem so vsi, kljub temu da so se ravno vrnili z bivakov, plesali, skakali in noro uživali.

Tudi zaključna slovesnost ni razočarala. Na njej so nekateri pokazali svoje znanje, skupaj s Teambuilding akademijo smo ustvarili največji akustični koncert

z donečimi palicami. Zadnjo priložnost, da si se na Zletu zavrtel, je spremljala bolj akustična glasba taborniške zasedbe, kar pa ni postavljalo nobenih ovir tabornikom, ki so priložnost zagrabili in žurali vse do konca.

Ožje vodstvo

- Jasna Vinder, vodja Zleta ZTS 2017
- Blaž Zupančič, vodja programa
- Uroš Burič, vodja logistike
- Urban Lečnik Spaič, vodja komunikacij
- Megi Batista, vodja sponzorstev in donacij
- Saša Zagode Burič, vodja financ
- Eva Bolha, vodja mednarodne dejavnosti

Vsega lepega je enkrat konec

Tako smo zaključili z največjim zletom v zgodovini samostojne Slovenije. Z njega smo vsi, tako udeleženci kot člani prostovoljnega osebja, odšli z novo pridobljenimi znanji, izkušnjami in prijateljstvi, ki bodo trajala še vrsto let.

Za konec pa si preberite še nekaj zanimivosti s tega Zleta:

- Slovenski mediji so skupno o Zletu poročali več kot 80-krat. Prispevki o nas so bili objavljeni v časopisih Delo, Dnevnik, Večer, Naš čas, na spletnem portalu MMC RTV Slovenija in televizijah 24ur in Vtv. K medijski prepoznavnosti Zleta je zagotovo pripomogla tudi zmaga Jasne Vinder, organizatorke Zleta, na izboru za Ime meseca Vala 202.
- Temu se pridružuje še 12 objav na zletni spletni strani, 56 na Facebooku, 39 na Instagramu, 6 memetov in 7 številčk Vzletnika, zletnega dnevnega časopisa.
- Na zletnem prostoru je bilo postavljenih okoli 270 šotorov - v približno 190 so spali udeleženci, v 60 prostovoljno osebje, 20 večjih šotorov je bilo namenjenih programu.

- Na Zletu 2017 je bilo več tabornikov, kot je prebivalcev Kostanjevice na Krki ali Višnje Gore.
- V sklopu programa na bivaku in dopoldanskega ter popoldanskega programa je bilo izvedenih 120 delavnic. Pripraviti jih je pomagalo 13 zunanjih izvajalcev, med njimi Amnesty Slovenija, Mirovni inštitut, Inštitut za trajnostni razvoj, DrogArt, Greenpeace, Kemijski inštitut ...
- Na zletnem Flicker profilu so fotografi Pija Šarko, Jure Pučnik, Žana Mencej, Žiga Brenčič in Tinkara Ošlovnik skupaj objavili 1879 fantastičnih fotografij.
- Zletni prostor je bil dolg 663 korakov.
- V Zlet smo vložili kar 51.000 prostovoljskih ur. Mmm!

Najlepša hvala usem, ki so nam pomagali, da je bil Zlet lepa izkušnja za vse vključene: NLB, Hofer, Urad RS za zaščito in reševanje, A1, Mestna občina Velenje, Občina Šoštanj, Germstar, Evropski socialni sklad.

Razpis za delovno mesto tajnika ZTS

Zaradi reorganizacije dela je na Stenčasu in spletni strani ZTS objavljen razpis za delovno mesto tajnika ZTS za obdobje šestih mesecev (do konca mandata IO), z možnostjo podaljšanja.

Kandidati se do 11. septembra do 12. ure lahko prijavijo z življenjepisom v slovenskem in angleškem jeziku na domen.ursic@taborniki.si. Več o pogojih in področjih dela si preberite na spletu.

Taborniška akademija in Kolegij načelnika ZTS

Prvi oktobrski vikend, torej 7. in 8. oktobra, bo tudi letos namenjen Taborniški akademiji in Kolegiju načelnika. Teme na akademiji bodo uporabne za PP-je, RR-e in grče, kolegij pa vodstvom rodov in ostalim, ki jih zanimajo tematike, ki pridejo v poštev denimo na skupščini. Več o vsebini na Stenčasu pod zavihkom Izobraževanje.

FOSE (Friends of Scouting in Europe)

Tekom konference se je slovenska delegacija udeležila tudi sprejema FOSE (Prijatelj evropskega skavtstva), katerega glavni namen je finančna podpora taborniških projektov v Evropi. Finančna sredstva pridobijo preko prostovoljnih donacij tabornikov in tem donatorjem se je pridružil tudi naš starešina Jernej Stritih. Če imate v rodu ali območju ideje za super projekte, nimate pa potrebnih finančnih sredstev, ste lepo vabljeni, da kontaktirate Evo Bolha in se pozanimajte, kako lahko do sredstev FOSE dostopate tudi vi.

Spremembe v strokovni službi

S koncem avgusta se je iz vrst strokovne službe ZTS poslovil dolgoletni sodelavec na področju taborniškega programa in vzgoje kadrov, Tadej Pugelj - Puggy. V taborniški pisarni je deloval vse od sredine devetdesetih let, še posebej pa se je angažiral pri oblikovanju številnih programskih orodij in utrjevanju naše zveze pri različnih deležnikih kot pomembnega zgleada na področju neformalnega izobraževanja. Puggyju se za njegovo delo zahvaljujemo in mu želimo veliko sreče pri naslednjih kariernih korakih!

Poleg Prijateljev skavtstva Evrope pa poznamo tudi prijatelje Gozdne šole. Foto: Rok Manfreda

Najdite si dobro ekipo

Besedilo: Tea Derguti, fotografija: Pija Šarko

Kino, Pohorje, kava. Od 3. maja do konca Zleta za to ni bilo ravno veliko časa. Zbujanje ob 5:00, dopoldne delo v arheološki pisarni in na terenu, popoldne vožnja iz Maribora do Trojan na sestanke za Zlet. Letos je Jasna Vinder tečaj za vodje prvič po sedmih letih izpustila, bila je vodja 15. vseslovenskega tabora. Želimo ji, da se čim prej spočije in vso srečo pri novih izzivih, ki že začenjajo vzletati v njenih mislih.

Se vidimo na ROT-u?

Za dušo so mi orientacijska tekmovanja, ko greš v gošo, si skuhaš, malo morziraš. Na ROT gremo vsako leto, na NOT-u smo bili letos, ZOT tako delamo sami (Rod XI. SNOUB Maribor, op. a.). Tu sem se tudi kalila. To je takšna stvar, kjer starejše generacije vidimo, da stvari tečejo dalje, tudi ko spustiš vajeti.

Čar tabornikov bi moral biti v tem, da se umakneš?

Ja, kot mentor svetovalec, če vidiš, da te ljudje rabijo. Je pa tanka meja do tega, da težiš, da se mlajši slabo počutijo v tvoji družbi. Izkušnje, vire lahko nudiš, aktivnost pa je treba prepustiti mladim. Ne delam

si utvar, da bi stvari brez mene propadle, če gredo naprej, vsaj vidiš, da si že moral nekaj dobrega delati.

Zaposlena si v podjetju, ki se ukvarja z arheološkimi projekti ...

Sem šefova desna roka, moj čut za organizacijo in vodenje tima sta mi ostala od taborništva. Zlet je bil moj letni dopust, že lani sva se s šefom zmenila, da me ne bo. Tako kot sedaj, ko grem čez dve leti na jamboree v Ameriko. Že sedem let je navajen, da vsako leto delam tečaj za vodje. To mu je tudi všeč. Ve, da sem, taka kot sem, ker delam, to kar delam.

... si pa tudi dolgoletna članica ekipe tečaja za vodje.

Ko sem šla študirat, nisem bila tako aktivna, tečaji za vodje so mi omogočili, da sem bila bolj vpeta. Vindi me je 2010 povabil zraven; začela sem kot mentorica, potem vodja tečaja, vodja šole, kanarčica (tj. pomočniki, servis).

Na tečaju za vodje 2015 se je rodila ideja za Zlet, Uroš Burič mi ga je predlagal. Moj pogoj je bil, da mi dobi ekipo, sestavljeno iz tima tečaja za vodje, saj grem z njimi do lune in nazaj. Ravno zaradi tečaja za vodje menim, da smo že pred Zletom pridobili zaupanje vodstev rodov.

Tvoj mentorski nasvet je ...?

Najdite si dobro ekipo. Sposobni ljudje, ki se znajo pogovarjati, ki rešujejo težave sproti. Vsak tim je živo tkivo, ne more biti vedno vse čudovito, za to, da se konflikti končajo tako, da se ljudje še pogovarjajo med sabo, pa je ključno sodelovanje. V timu se morajo ljudje dobro počutiti.

“

Za prihodnost ZTS se ne bojim, sploh pa ne po Zletu - kaj vse so tam delali 18-letniki!

Letošnji tečaj za vodje si izpustila ...

Letos nisem mogla biti zraven, ni bilo ne časa ne energije. Je bil skoraj cel tim zraven, tudi večina tečajnikov je bila takoj po Zletu. Lani je bila zelo dobra generacija, prvič se nam je zgodilo, da so pripravili nekaj posebej za nas, vodstvo. Od tečaja do tečaja se spreminjajo generacije, to so ljudje, ki bodo vodili organizacijo dalje. Za prihodnost ZTS se ne bojim, sploh pa ne po Zletu - kaj vse so tam delali 18-letniki!

Nad čim je bila najbolj navdušena vodja Zleta?

Najbolj sem zadovoljna, da so prišli vsi živi in zdravi domov. Dejstvo je, da če daš skupaj 1000 ljudi, se bodo imeli fajn. Pri tabornikih to ni problem, že z bivaka so prišli "napaljeni".

Kako sploh izgleda organizacija tako velikega dogodka?

Popolna okupacija, leto in pol odštevaš dneve in imaš organizacijo v malih možganih. Gre za projekt, ki si ga človek zada enkrat. To je čisto nova oblika stresa, ko si dva tedna v luftu, v nekem čudnem stanju. Ni še konec, do skupščine bo še zabavno, moramo vrednotiti, oddati poročilo. Drastično zasrali nismo, koliko se bo našlo stvari, ki smo jih, bomo pa videli.

Pripravljeni moramo biti na tiste ljudi, ki jih ni bilo na Zletu, pa bodo imeli vseeno kaj povedati čezenj.

Recimo: prostovoljci ne smejo k udeležencem.

Tisti, ki so bili tam, jim je bilo to normalno. Tistim, ki so izpolnili Varni pred nevarnostjo, je bilo logično, to so prakse iz svetovnih jamboreejev. Vsak otrok s hudo izkušnjo zaradi kakšnega polnoletnega je preveč. To je treba preprečiti. Upam, da smo z zavestnim poučevanjem ljudi nekaj naredili. Dokument je še daleč od popolnosti - zaenkrat je bil samo preveden.

Kaj pa Jasna iz ozadja?

Sedaj rabim čas za nekaj drugega, morda celo na poslovnem področju. Sem bolj človek iz ozadja, Zlet je bil presežek mene. Drugače reagiramo na stres, meni vzame veliko energije in kakšen generalni direktor ne bi mogla biti.

Postala si tudi ime tedna na Valu 202.*

To je bilo že v tisti fazi, ko sem preseгла strah pred kamero. Po 2-3 intervjujih je prišel še Pahor, ki sem ga sprejela že čisto poslovno. Ampak bilo je lepo presenečenje, ostala dva nominiranca sta imela skupaj samo kakšnih 10 % glasov.

Lokacija Zleta je bila nostalgичna izbira?

Mi smo bili 20 let nazaj na zletu na drugem koncu Velenjskega jezera. Uroš je izbiral prostor, vozil se je po celi Sloveniji, gledali smo stare lokacije zletov, pa so čeznje potegnili avtoceste, ponekod je bilo zamočvirjeno, pri Mačkovcih nastaja vojaški poligon. Meni je bilo pomembno, da je mesto zraven, zaradi zdravnikov.

“

Zdi se mi, da to potrebuje vsak vodnik, vsak PP vsaj enkrat v življenju, da najde dodatno motivacijo, da ostane.

Kaj narediti z zapostavljenima vejama tabornikov?

Starejši PP-ji in RR-i so zapostavljena veja. Čeprav so to ljudje, na katerih organizacija stoji, jim nimamo nič za ponuditi, programa PP in RR sta sicer v delu. Zlet je stvar, ki je narejena samo zanje, in vse stremljivo k temu, da se dobro počutijo. Zdi se mi, da to potrebuje vsak vodnik, vsak PP vsaj enkrat v življenju, da najde dodatno motivacijo, da ostane. Da vzletimo vsi.

*V času priprave intervjuja še ni potekalo glasovanje za naziv Ime meseca, ki ga je prav tako osvojila Jasna.

Dežela ognja in novih odločitev

Besedilo: Eva Bolha

Tričlanska delegacija Zveze tabornikov Slovenije je preživela 14 dni v deželi ognja - Azerbajdžanu. Tam sta namreč potekala 13. Svetovni skavtski forum mladih in 41. Svetovna skavtska konferenca.

Novе članice WOSM in neskladnost s statutom

V preteklih treh letih smo medse sprejeli kar nekaj novih polnopravnih članic WOSM-a: Arubo, Curaçao, Palestino, Sejšele, Svetega Tomaža in princa, Mjanmar, Timor, San Marino, Irak in Gvinejo Bissau. Če se neka skavtska organizacija želi vključiti v WOSM, pošlje prošnjo za pridružitve, in če tej prošnji v roku treh mesecev ne nasprotuje več kot 5 % vseh članic, je ta prošnja avtomatsko sprejeta.

Tokrat se je zataknilo pri prošnji Macaa, saj je članica WOSM-a že Hong Kong, oba pa sta del države Kitajske. Statut jasno pravi, da je lahko članica WOSM-a le ena organizacija na suvereno državo. Konferenca se je v tem primeru odločila zavestno kršiti statut in je priznala Macau kot polnopravno članico.

Slovarček pojmov

Skavtska konferenca je najvišji organ Svetovne skavtske organizacije in ima najvišjo moč odločanja (podobno kot Skupščina v ZTS).

Skavtski forum je dogodek, namenjen mladim predstavnikom nacionalnih skavtskih organizacij (18-26 let), in poteka teden dni pred konferenco.

Svetovni skavtski komite je izvršilni organ v Svetovni skavtski organizaciji, ki bo v prihodnjih treh letih izvajal program, ki ga je potrdila konferenca (podobno kot IO ZTS).

Mladinski svetovalci zastopajo glas mladih v Svetovnem skavtskem komiteju. Voli jih skavtski forum.

Sprememba taborniškega pristopa

Na konferenci v Sloveniji leta 2014 je bilo sklenjeno, da je potrebno taborniški pristop prenoviti zaradi nedoslednosti v različnih uradnih dokumentih in zaradi vseh aktualnih družbenih trendov. Posebna delovna skupina je tako podrobno analizirala stari pristop in predlagala, da se mu doda osma dimenzija - **skupnost** (Community Involvement). Delovanje v skupnosti zajema predvsem širjenje taborniških vrednot v lokalno okolje skozi taborniške akcije. Skozi takšne akcije lahko taborniki širimo razumevanje medkulturnih in medgeneracijskih razlik. Če želimo ustvarjati boljši svet, potem se ne smemo zapirati sami vase, ampak širiti naše poslanstvo med ljudi.

Foto: Quique León

Foto: Quique León

Dolžnost do Boga: duhovna resničnost

Ena od delovnih skupin WOSM-a se je v preteklih treh letih ukvarjala tudi s pomenom, obliko, vključevanjem in relevantnostjo religije v taborniških programih po svetu. Ta potreba se je pojavila predvsem zato, ker se pojavlja vedno več organizacij, ki jim je pojem dolžnosti do Boga preozek. Zato je konferenca sklenila, da bo potrebno v prihodnosti več podpore ponujati tudi organizacijam, ki želijo razvijati program po principu duhovne resničnosti, in ne samo tistim, ki še vedno sledijo usmeritvi našega ustanovitelja - dolžnosti do Boga. Konferenca je sklenila tudi, da je potrebno dovoljevati spremembe taborniških zakonov in prisege, tako da lahko organizacije, ki želijo, te spremenijo v skladu z duhovno resničnostjo, ki jo prakticirajo.

Svetovni skavtski jamboree 2023

Gotovo največje presenečenje konference je bila zmaga Južne Koreje v kandidaturi za gostitelja Svetovne skavtske konference leta 2023. Predvsem zato, ker je njihovo kandidaturo spremljalo kar nekaj škandalov, ki so pokazali na vprašljivost integritete in moralne nespornosti pri lobiranju za različne kandidate. Zato je konferenca sklenila, da je potrebno natančno pregledati pravilnik o kandidiranju, določiti posledice ob kršenju tega pravilnika in prepovedati možnost vtikanja vlade ali politike v taborniške dogodke.

Zaključek

Svetovni skavtski forum mladih in Svetovna skavtska konferenca sta bila v vseh pogledih zelo uspešna. Organizatorji so odlično opravili svojo nalogo, vse točke in razprave so bile zelo na mestu in e-glasovanje je odlično delovalo. Slovenska delegacija je poleg uradnega dela opravila še vrsto neformalnih pogovorov, ki bodo okrepila naše povezovanje v Evropi in po svetu ali doprinesla k boljši organiziranosti ZTS.

V številkah in imenih

- **Skavtski forum:** 236 delegatov iz 116 držav
- **Skavtska konferenca:** 1400 delegatov iz 161 držav
- **Izvoljeni mladinski svetovalci:** Edgar Marumbu (Kenija), Mori Chi-kin Cheng (Hong Kong), Amal Ridene (Tunizija), Diana Carrillo Tiburcio (Mehika), Martin Meier (Liechtenstein), Julius Kramer (Švedska).
- **Izvoljeni člani komiteja:** Mehdi Ben Khelil (Tunizija), Peter Blatch (Avstralija), Edward Andrew "Andy" Chapman (ZDA), Jo Deman (Belgija), Janaprith Salinda Fernando (Šrilanka), Ilyas Ismayilli (Azerbajdžan), Sarah Rita Kattan (Libanon), Leonardo Morales Morales (Kostarika), Pia Melin Mortensen (Danska), Jemima Nartemle Nartey (Gana), Juan Reig (Španija), Craig Turpie (Velika Britanija).
- **Slovenska delegacija:** Eva Bolha, Nicolas Vanek, Jernej Stritih.

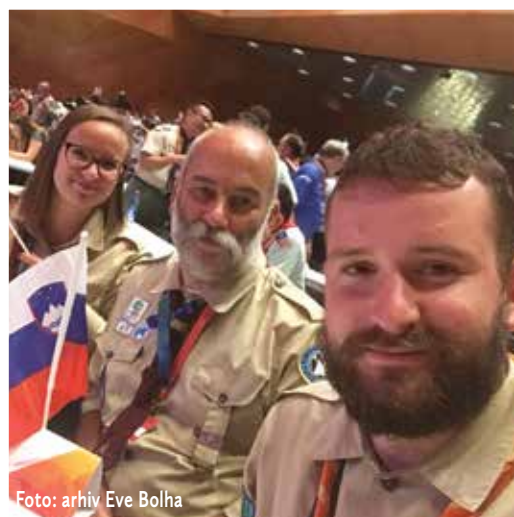

Foto: arhiv Eve Bolha

Nejc uabi: Če te zanima več, odklikaj na www.scout.org/conference ali stencas.taborniki.si oziroma piši Evi na eva.bolha@taborniki.si!

Pomemben premik pri priznavanju znanj v mladinskem delu

Besedilo: Tadej Pugelj - Pugy,
fotografija: Matic Pandel

Po dveh letih strokovnega dela skupine za pripravo poklicne kvalifikacije in intenzivnega lobiranja mladinskega sektorja je priznavanje v mladinskem delu pridobljenih znanj preko sistema NPK postalo realnost.

Kaj to pomeni za tabornike?

Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje je na svoji 161. seji v družino nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK) sprejel kvalifikacijo **Mladinski delavec/delavka**. Mladinski delavec je v taborniški organizaciji razumljen kot mladinski voditelj - načelnik rodu, čete, družine ali kluba z vsaj enoletnimi izkušnjami dela na tej funkciji.

Preprosto, možno bo verificirati znanja in spretnosti, pridobljene v taborniški organizaciji, s poudarkom na znanjih, ki jih obvladajo načelniki in starešine različnih organizacijskih enot. Tako bodo taborniške izkušnje postale še bolj vidne in razumljive za bodoče delodajalce iz različnih sektorjev.

Kaj je nacionalna poklicna kvalifikacija?

Nacionalna poklicna kvalifikacija (NPK) je delovna poklicna oziroma strokovna usposobljenost, potrebna za opravljanje poklica ali posameznih sklopov zadolžitev v okviru poklica na določeni ravni zahtevnosti. Ponuja možnost ovrednotenja in potrditve spretnosti in znanj, pridobljenih z neformalnim učenjem. Je uradno potrjeno, s katerim lahko dokazujete vašo usposobljenost.

Kaj mora znati mladinski delavec?

Mladinski delavec mora obvladati kompetence s področij **načrtovanja, izvajanja in vrednotenja** programov mladinskega dela, pri čemer mora v vseh fazah **vključevati mlade**, torej uporabnike programa. Poleg tega mora biti sposoben vzpostavljati in vzdrževati sodelovalne in **zaupne odnose z mladimi** v za njihov varnem okolju. Povezovati jih mora znati v **skupine in time**, kjer lahko **pridobivajo znanja** in spretnosti (kompetence). Poleg tega sodeluje z ostalimi mladinskimi delavci in skupaj z njimi izvaja dejavnosti za razširjanje rezultatov mladinskega dela.

Vse, kar taborniški načelnik v praksi izvaja, lahko zdaj s pripravo dokazil v procesu pridobivanja NPK unovči pri pridobivanju zaposlitve tako v sektorju mladinskega dela kakor tudi na sorodnih delovnih področjih.

Možnost za vključitev v postopek potrjevanja bo na voljo ob koncu letošnjega leta, o načinu pa boste preko taborniških medijev naknadno obveščeni.

Postopek pridobivanja NPK se deli na tri sklope:

1. Prijava kandidata
2. Svetovanje kandidatu in priprava njegove zbirne mape (potrdila, dokazila, referenčna pisma, izdelki, priznanja ...)
3. Preverjanje in potrjevanje NPK

Miha brska po spletu: Končna verzija poklicnega standarda je objavljena na www.nrpslo.org/kartica-npk.aspx/33655451, več informacij o kvalifikacijah pa najdete na www.npk.si.

Najboljši produkti tečaja za vodje

Besedilo: Tinkara Ošlovnik,
fotografija: Miloš Borovšak

Po Zletu sem dobila novo pošto z ZTS-a. Hmmm je TAPOS, še kaj glede Zleta ...? Končno iz same radovednosti odprem pismo in pričaka me uradno povabilo z zadnjimi napotki Tečaja za vodje.

Preden se odpravim v novonastalo Bohinjsko fabriko, se moram primerno "uniformirati". Ne uidejo mi izdelana delavska obleka in par zaščitnih rokavic. Tako se preoblečena v novo delavko fabrike JA-VI sistemi odpravim v Gozdno šolo.

Ob prihodu se oziram po znanih in malo manj znanih obrazih, ko zaslišim krik: "Prijava novih kandidatov za službo!" Seveda se z novimi prijatelji najprej nismo odzvali, a ko je tajnik zakričal še enkrat, smo se postavili v kolono pred direktorjem, tajniku pa smo povedali svoja imena in priimke, da je veselo pritrđil: "Mhm." Tako je tovarna JA-VI sistemi hočeš nočeš poleg 10 šefov dobila še 33 delavcev.

Ker smo želeli postati uspešni, smo hitro poprijeli za delo in začeli popravljati kolesa, pisati na slepo ali poizkušati idealno narisati izdelek. Vsem nam je odleglo, saj smo prestali razgovore za razdelitev na proizvodnjo in razvoj. Fiju ...

Ker se dober delavec ne ustvari sam, smo se najprej morali spoznati z našo bodočo prijateljico NAOMIE, ter spoznati, da so cilji SMART. Kaj hitro smo dojeli, da imamo zelo malo časa, da izpilimo naše projekte in si izberemo mentorja.

Polni novih idej in metod smo se lotili planiranja 2-dnevnega biva-ka za sosednji vod. Seveda smo upoštevali vse vzgojne cilje, hkrati pa smo si razjasnili Program za mlade, ki je mnogim tečajnikom delal preglavice. Da bi za vrstnike pripravili čim boljše biva-ke, smo okoli aktivnosti začeli napletati zgodbo, kako jih je

direktor odpustil. Na koncu se je izkazalo, da moramo vsi oditi na prisilni kolektivni dopust.

Po dnevu, preživetim s svojim vodom, smo se preizkusili v kvalitetnem vrednotenju akcije. Marsikdo je ugotovil, da si je biva-ke priredil čisto po svoje in ni dojel navodil. A ker je v tovarni najbolj pomembna varnost, smo se odpravili na izpit iz varstva pri delu, kjer smo ugotavljali, kako varno ravnamo v svojih podružnicah. In ker v tovarni ne gre brez naslednikov, smo se poučili še o kadrovanju. Zaradi nepoznavanja situacij na vrhu smo se seznanili z delovanjem KOJE, KOPRA, KVIDA ... Za uspešno delovanje katerega koli obrata je pomembna kakovostna komunikacija, zato nam je direktor pripravil še to predavanje.

Sledil je upor delavcev, saj niso dobili bureka, želeli delati za Kitajca ali v SLA-BI-h sistemih. Tako smo delavci s svojim uporom dosegli samoupravljanje tovarne. Kljub temu pa še vedno nismo vedeli, kaj je produkt JA-VI sistemov, zato so nam na zadnji večerji mentorji razkrili, da smo produkt bili ... MI!

Od osnov botanike do paketa preživetnika

Besedilo: Monika Videmšek, fotografije: Tim Godec

Od 14. do 20. avgusta je 16 tečajnikov in tečajnic na Obretanovem pod Uršljo goro za pester teden dni zamenjalo udobje doma za milo nebo in gozdna tla.

Tečaj pionirstva in bivanja v naravi se je pričel s krajšo orientacijo do tabornega prostora. Po prihodu smo se razdelili v vode in zgradili svojo jedilnico, kuhinjo in bivak ter skupne prostore, kot so kopalnica, umivalnica in orodjarna.

Teden je bil natrpan s pridobivanjem novega znanja, spretnosti in izkušenj pod vodstvom mentorjev. Spoznali smo orodja in njihovo uporabo, pravilno brušenje nožev in sekir, različne načine netenja ognja, bivake in ležišča iz naravnih materialov. Posvetili smo se tudi pripravi nahrbtnika in naredili svoj paket preživetnika. Spoznali smo osnove botanike in pripravili čaj ter kavo iz rastlin. Spletli smo tudi vrv iz naravnih materialov. Seznanili smo se z vozli in vezavami, ki smo jih uporabili pri gradnji pionirskih objektov.

Novo pridobljeno znanje smo preverili z dnevnimi in tečajnim projektom, pripravili pa smo tudi zasnovo letnega projekta. Polni izkušenj bomo pridobljeno znanje širili po rodovih in navdihovali druge za nove dogodivščine v naravi.

Zadnji vikend pred šolo - v Bohinju!

Besedilo: Domen Uršič - Medo,
fotografija: Rok Manfreda

Zaključek taborniške sezone v Bohinju je zaznamoval nenavaden tabor: blizu dvajset udeležencev nas je taborilo, od rumenih rutic vse do osivelih gospodov, ki so trosili zgodnice iz rokava.

Tabor se je začel s preprostim vprašanjem. Zakaj smo slabi v odhajanju? Čemu veliko tabornikov ob zaključku svojega aktivnega taborništva s cmokom v grlu gleda nazaj? Taborništvo uči raznolikosti in spoštovanja različnosti misli. Lahko se ne strinjamo, se pa moramo pogovarjati.

In pogovarjali smo se. O tem, kako odpreti Gozdno šolo, da se bo vsak tabornik tu počutil domače, kako jo narediti bolj taborniško, kako naključnim obiskovalcem vzbuditi željo po raziskovanju taborništva. Ideje so se iskriale. Ker pa je pomemben del taborništva tudi delovanje, smo podrli enega od štabnih šotorov, ki je "kradel" najlepšo senco v taboru, postavili klopco in gugalnico. Že ob gradnji so mimoidoči kukali v tabor. Otroci so se zadrževali pod senco in se igrali.

Veliko je bilo idej: Od odpiranja prostora proti cesti, postavitve fotografij v gozd proti cesti, informativne table pod senco, taborniškega vhoda, novih lesenih drogov za zastave do nadomestitve enega od štabnih šotorov s tipijem, ki ga krasi naš znak, menjave ograje na terasi z lesenimi dilami, poenotenja lesenih materialov po celotnem taboru, sence za teraso in mogoče ne tako napačne ideje - barvanja nosilcev gasilskih miz in klopi na taborniško modro. Vsi pa smo se strinjali, da manjka pionirskih objektov, kar je

še posebej jasno po letošnjem Zletu, ki so ga pionirci s svojimi dejavnostmi močno obogatili.

Aleš Arko, ki je zadnje tri sezone obraz Gozdne šole, prostor odlično pozna in je s svojim opazovanjem dinamike skupin in ostalih gostov pomembno usmerjal naše misli. Poudaril je, da se mora vsak tabornik vedno počutiti dobrodošlega in naj se ne oglasi le, ko je v Gozdni šoli na tečaju.

Za pogovor o prihodnosti in pogled v preteklost pa nas je obiskal Bernard Stritih, ki nam je predstavil koncept taborov, ki jih je Rod črnega mrava izvajal v 70. in 80. letih. Eksperiment, ki je mnogim nerazumljenim mladim omogočil, da so pridobili zaupanje vase in se naučili sprejemati odgovornost zase in za lastna dejanja. Nekaj, k čemur s sodobnim Programom za mlade stremimo še danes. Kombinacija izkušenj, mladostne vihravosti in želje po odkrivanju novega je nekaj, kar si želimo. Pomembno je, da ustvarjamo neformalna srečevališča za izmenjavo izkušenj.

Bil je prvi Tabor prijatelj Gozdne šole in ni bil zadnji. Čas, ki omogoča najmlajšim prvo pokušino taborništva, odraslim prostor za debato in nenazadnje za sekanje, žaganje, kurjenje in vožnjo s kanujem, je zadnji vikend avgusta.

Noč pod zvezdami

V začetku julija, pred taborom, smo se taborniki demo teama neformalne Koroške zveze tabornikov podali na Uršljo goro, ki nam je še posebej pri srcu. Po prijetni hoji se je pred nami odprl čudovit razgled na sosednjo Peco ter vse do Triglava. Ko se je zmračilo, so nas začele obkrožati nevihte, kar nam je omogočilo posneti nekaj super fotografij.

Medtem ko smo opazovali majhne lučke, ki so prikazovale kraje, kjer živimo, smo si privoščili še tople čaj, da se pripravimo na mrzlo noč. Po pisanem sončnem zahodu smo lahko občudovali nebo, polno zvezd, ki so nam svetile vse do jutra. Pravijo, da se dan pozna po jutru. Zjutraj smo pričakali sončni vzhod in se počasi odpravili proti dolini. Na poti smo se ustavili še pri koči na palačinkah. Tam smo srečali otroke z modelarskega tabora, s katerimi smo si ogledali bivač, ki so ga postavili. Ker nas je priganjal čas, smo se s hitrim korakom vrnili nazaj v dolino. Tako kot je sonce zjutraj obsijalo in zagrelo nas, tako smo mi naše otroke pozneje na taboru.

Špela Metličar

Foto: Tinkara Ošlovnik

Že 60 let se v Izoli družijo rutke

Taborniški Rod jadranskih stražarjev Izola praznuje častitljivih 60 let in se lahko pohvali s 110 aktivnimi člani v starosti od 5 do 90 let. Vse se je začelo leta 1957, ko je bila 25. marca prvič registrirana Družina jadranskih stražarjev s Pavletom Lešnjakom in Ernestom Lupincem na čelu. Po prvem skupnem taborjenju (1958) se je društvo reorganiziralo v odred in štelo več kot 80 članov. V drugem desetletju delovanja smo se izolski taborniki udeleževali pomembnih tekmovanj in leta 1974 prvič dobili v najem taborni prostor nad Jagodjem. V tem obdobju so se poleg rednih taborov začeli t. i. klubovski tabori, ki so namenjeni tudi neaktivnim tabornikom, da nekaj dni z družino in prijatelji preživijo v naravi. Leta 1977 je bilo v Odred včlanjenih rekordnih 230 članov. Takrat so se začela poleg taborjenj uveljavljati tudi zimovanja, jesenovanja in pa igra, ki jo vsi taborniki poznamo - Ilegalce. V čast 30. obletnice delovanja RJS so taborniki v kulturnem domu priredili Dan tabornikov. Med letoma 1987 in 1996 je rod doživljal vzpone in padce zaradi generacijske luknje in vojne leta 1991, a si je kljub temu opomogel

in organiziral Vesele igre, se udeležil Zleta ... Leta 1992 smo prvič organizirali Bičikleta žur - danes tradicionalno orientacijsko-kolesarsko tekmovanje po izolskem zaledju. Od leta 1997 naprej se je vodstvo še bolj osredotočalo na izboljševanje letnega programa in dodalo različne akcije, staršeboj, fotoorientacijo, zbiranje starega papirja, rutkovanje, kostanjevanje. Danes se izolski taborniki po 60 letih uspešnega delovanja trudimo ohranjati pristne medčloveške odnose in spodbujati otroke že od rosnih let k življenju v naravi in medsebojnemu spoštovanju. V čast te obletnice bomo 16. septembra v Simonovem zalivu organizirali krajše rajanje in obujanje spominov, zato ste vabljeni vsi taborniki!

Živa Novak

Foto: Elen Zudič

Prvič so se odpravili na svoje

Med 15. in 22. julijem so se taborniki Rodu Lilijski grič Pesje prvič podali na samostojno taborjenje, in sicer v Kajuhov tabor v Savudrijo na gusarsko dogodivščino.

Skozi taborjenje so najmlajši taborniki spoznali, katere morske živali vidijo gusarji vsak dan. Te so narisali in nekatere izdelali. Proti koncu taborjenja so se odpravili na ladjico, kjer jim je potapljač na površje prinesel školjke, morske kumare, morske ježke in celo sipo, ki so jo lahko prijeli. Nekateri so se prvič odpravili na bivakiranje ter si postavili začasni šotor s prekrasnim pogledom na slovensko obalo (Piran). Seveda se niso pozabili ohladiti v morju. Eni so se igrali razne igre, drugi so pod vodo iskali školjke in rakce.

Starejši taborniki so na taborjenju okrepili timski duh. Podali so se na poligon prve pomoči. Tako so bili pripravljene na gusarske dogodivščine. Preizkusili so se na podvodnem orientiringu, se kopali ob prekrasnem sončnem zahodu, osvajali gusarske otoke. Odpravili so se tudi poiskati gusarski zaklad. Ob večernem programu so se jim pridružili gusarji, ki so si s preizkusom morali pridobiti mesto posadke na njihovi ladji. Mlajši so se spopadli s hojo po brvi in mečevanjem, starejši odigrali prizore iz gusarskega življenja.

Tokratno taborjenje je bilo za rod nekaj povsem novega, saj sami še nismo organizirali tako dolgega taborjenja za takšno število otrok. Za konec lahko rečemo, da nam je odlično uspelo in razmišljamo, da bomo prihodnje leto ponovili.

Besedilo in fotografija: Rok Srša

Karigador, moj drugi dom

Taborniki iz Rodu srebrnih krtov Idrija se vsako leto družimo na Krtkovem taborjenju v hrvaškem obmorskem mestecu Karigador. Letos je taborjenje potekalo med 15. in 25. julijem, udeležilo pa se ga je čez 60 tabornikov in tistih, ki to še niso, a jih je ideja o preživljanju počitnic v naravi s prijatelji (in oddihom od staršev) pritegnila. Na taborjenju so nas obiskali gusarji, zato smo skozi celotno taborjenje spremljali njihove dogodivščine in z njimi poiskali gusarski zaklad. Bodočim PP-jem smo pripravili prehod v modre rutice, sledili so zgodbi potopljene ladje in posadki pomagali narediti novo. Jutranjo telovadbo smo popestrili z jogo, na delavnicah smo se učili vsega, od Morsejeve abecede do postavljanja signalnega stolpa. Za najmlajše

Foto: Jer Pelhan

smo program prilagodili in z njimi veliko ustvarjali, spoznavali morje in morske organizme, se učili osnov prve pomoči. Po kosilu smo izvajali kratke delavnice. Najzanimivejši sta bili vodni tobogan in igre z vodnimi balončki, ki ji je sledilo obmetavanje (vse smeti smo na koncu pobrali). Ob popoldnevih smo odhajali na plažo, kjer so najmlajši lovili rakovice in ribe, malo starejši pa neutrudno skakali s pomola v toplo morje. Eden najbolj aktivnih večernih programov je bila nogometna tekma s tolminskimi taborniki.

Erika Pajer

Foto: Jerneja Videmšek

Srednjeveška pravljica

Mogočne zastave, vitezi, princeze, kralj, meči, ščiti, krone ... Taborniki iz Rodu Pusti grad Šoštanj smo za deset dni Kajuhov tabor spremenili v srednjeveško mesto. Taborjenje je bilo popolneno z različnimi aktivnostmi. Starejši so risali skico tabora, si naredili večerjo nad ognjem, izdelali pribor in splav iz lesa. Na tridnevem bivakiranju so raziskovali čudoviti Bohinj. Del poti so celo prekolesarili. Mlajši so izdelovali viteško opremo, se preizkusili v alkimiji in doživeli mini bivak, kot ga sicer doživijo GG-ji. V vročih dneh smo se ohladili v prijetno mrzli Savi. Namakali smo se tudi v bazenu

v srednjeveški Radovljici, kjer smo se podali na lov za zakladom. Na taboru smo imeli posebno urjenje, vodniško šolo. Tekom taborjenja so pripravniki pridobivali novo znanje, ki jih je pripravilo na to, da so postali pravi vodniki. S premagovanjem izzivov, ki so jih pričakali na poti, so skovali nova, trdna prijateljstva. Najlepši deli dneva so bili večeri ob ognju in opazovanje zvezd na jasnem nebu nad našo ribniško jaso. Dnevi na gradu so minevali mirno in bliskovito hitro, a žal so zadnji dan naš grad zavzeli zlobneži. A ko se zberejo taboreči s svojim skrivnim orožjem, ni dvoma o uspehu. Skupaj smo se podali v spopad z zlobneži in kmalu zavzeli svoj grad. Zmago smo proslavili z viteško predstavo in grajsko večerjo.

Mojca Videmšek

40. taborjenje Belih jader

Taborniki Rodu Bela jadra Prade so že 40. leto popeljali svoje člane na poletno taborjenje. Tokrat v Bovec, ob reko Koritnico na taborni prostor imenovan Pri starem mlinu. 40 let poletnih doživetij v naravi, učenja veščin bivanja v gozdu in druženj s prijatelji.

Letna taborjenja so zabava, so dogodivščina, ki traja, in še veliko več. Kot vsako leto je bil pripravljen program, bogat z učenjem taborniških veščin. Nepogrešljivi so bili tudi večeri ob ognju, ko se prepeva taborniške pesmi in izvaja razne zabavne točke. Svoj čar je imelo tudi bivakiranje v gozdu, kjer so otroci skušali uporabiti vso pridobljeno znanje. Letos je bilo zagotovo zanimivo tisto dopoldne, ko so tabornike obiskali predstavniki Slovenske vojske. Poleg predstavitve vojaške opreme so vojaki dovolili pomeriti nekaj oblek ter se namazati z maskirnimi barvami in s taborečimi so se zabavali na vojaškem

Foto: Urška Križman Vižintin

poligonu, kjer so otroci tekmovali in se preizkušali v mešanici vojaških in taborniških veščin. Tudi letos so se tkale nove vezi, pisale nove zgodbe in anekdote, ki bodo med otroki prisotne skozi vse leto. In spet bodo nestrpnost čakali na nove poletne počitnice, ko bo na vrsti novo taborjenje. Takrat bo Rod Bela jadra Prade pisal že svoje 41. taborjenje.

Gabrijel Križman

Praznično taborjenje

Z najmlajšimi smo v rodu skalnih taborov Domžale obiskali zdaj že naše tradicionalno taborno mesto, preljubo Stavčo vas. Od prejšnjega leta se ni spremenilo prav nič, le da je imela Krka že celih 20 stopinj Celzija in da nas ni niti enkrat ujel dež! Vreme je bilo res na naši strani, malo so nam sicer ponagajale nadležne ose, a se kot pogumni taborniki nismo dali motiti. Prepustili smo se praznični tematiki letošnjega tabora ter tiste najljubše praznike tudi podoživeli. Zmešanih glav zaradi ljubezni smo preživeli Valentinovo, bolj resni so zvečer ljubezen lahko kronali s poroko. Prav tako smo opevali ljubezen ptičkov in zanje zgradili najrazličnejše splave (vse iz naravnih materialov, seveda), ki smo jih nato na večernem pohodu simbolično spustili po Krki. Nismo pozabili niti na našega slavnega pesnika Franceta Prešerna, namesto katerega smo poskusili osvojiti Julijo z najbolj originalnimi pesmicami, preizkusili smo naše pevske in plesne sposobnosti, zvečer smo imeli krste ob Savici za tiste, ki so bili letos prvič na taboru. Ob veliko smeha, kitari, večernih ognjih in novih prijateljih so dnevi minevali kar malce prehitro in na žalost smo se morali po osmih dneh dogodivščin odpraviti domov. Pa nič hudega, saj to zagotovo ni bilo naše zadnje taborjenje!

Vita Jašovič

Foto: Tjaša Jankovič

Foto: Arhiv RMB

Mladi bori smo se vrnili k Nadiži

Letos smo se ajdovski taborniki ponovno odpravili taborit ob nam najljubšo reko, Nadižo. Prvi so se nam na tabornem prostoru 10. julija pridružili GG-ji, ki so se najprej morali izkazati pri postavljanju svojih šotorov. Trije dnevi so nam ob postavljanju tabora, kopanju v reki in petju ob ognju hitro minili in že so se nam pridružili tudi naši MČ-ji. Letošnje taborjenje ni imelo teme, saj smo se vodniki odločili, da bomo dneve zapolnili z raznolikimi aktivnostmi, ki so bile včasih tematsko obarvane, včasih pa tudi ne. Tako so MČ-ji spoznavali pristno taborniško kulinariko ob peki tvista, zgradili splav, tekmovali v šovu Nadiža ima talent, obiskali Havaje in tam imeli čisto pravi koktajl party, se preizkusili v mini mnogoboju in še veliko več. GG-ji pa smo se preizkusili v kurjenju ognja na različne načine, zvadili Morsejevo abecedo, postavili različne bivake, se s sosednjim taborom pomerili v napadu na tabor, izdelali svoj fidget spinner ter seveda postavili super vodove kotičke. Poleg vseh ostalih aktivnosti nam je kot vedno ostal čas še za tradicionalni krst, pridobivanje večšin in poroke. Brez tega, da bi ukradli zastavo sosednjemu taboru, seveda ni šlo. Imeli smo se super in polni novih vtisov smo 20. julija v taboru pozdravili naše starše.

Ela Kranjc

VEČ NA STENCAS.TABORNIKI.SI

TABORNIŠKA AKADEMIJA

7.-8.10.2017

- EXCEL
- FINANCE
- OKROGLA MIZA
- GOZDNA
- USTVARJALNICA
- OTROCI IN KONTROVERZNE TEME
- TABORNIŠKI PROGRAM
- ISKANJE IDEJ
- OSEBNA RAST
- SLAM POEZIJA
- EKSPERIMENTI

ZA PP, RR IN GRČE!

Tekmoobranje GROF 2017

Kdaj: 13.-14. 10. 2017
Kje: Celjski grad

LISJAKI IZDELAJO SPLAV

PIŠE: TOMZI RIŠEŠEKI

Voznik

Besedilo: Martin Justin

Baby je v zgodnji mladosti naredil neumnost. Kradel je mafjskemu šefu, zato mora zdaj sodelovati pri ropih bank in tako odplačati svoj dolg.

Pred njim je še zadnja naloga, potem bo lahko znova zaživel kot spodoben državljan. Ravno je spoznal Deborah, lepo in prijetno natakario, s katero želi pobegniti "v avtu, ki si ga ne moreta privoščiti, s planom, ki ga nimata." Le voziti in poslušati glasbo.

Baby je tih in resen mlad moški, zaljubljen v glasbo, automobile in Deborah. Kot otrok je v prometni nesreči izgubil starše, a si pomaga z ustvarjanjem in poslušanjem glasbe. Pred njim je svetla prihodnost - sploh zaradi snopov dolarjev, skritih v luknji pod parketom. A poslednji rop se (seveda) ne odvije po načrtih in Baby je vržen v viharni svet patoloških kriminalcev, bežanja pred policijo in navzkrižnega streljanja.

Čeprav se vse to sliši precej stereotipno, preveč holivudsko, Vozniku s tem scenarijem uspe izstopati. Je izjemno premišljeno posnet, kot nekakšna mešanica Hitrih in drznih (ali celo kultne video igre GTA) ter Dežele La La; hitrih avtov in muzikaličnega romantizma (čeprav film ni muzikal). Glasba daje dogajanju

ritem in to precej dobesedno: v ritmu tečejo cestne črte, streljajo puške in se zapirajo avtomobilska vrata.

Sončen in barvit na trenutke spominja na petdeseta, kar mu da pridih sanjskosti in omili temačno zadržljivo atmosfero, ki jo lahko hitro prevzamejo krimiči ali trilerji. Z ritmizirano akcijo in nekaj krasnimi večminutnimi kadri ohranja gledalčevo pozornost in vedno znova dokazuje svojo estetsko dovršenost.

Proti koncu se sicer spet ujame v ustaljene holivudske scenaristične vzorce in konča precej osladno, a zgodba v Vozniku tako ne prevzema pomembnejše vloge. Znana vrsta pripovedi "zadnja misija - vse gre narobe - kljub vsemu srečen konec" je le dovolj udoben okvir za estetsko, igralsko in glasbeno dovršen izdelek. Voznik ni revolucionaren, niti ni eden tistih posebnih filmov, ki navdihujejo in si jih zapomnimo za vse življenje. Je kvalitetna in sproščena zabava, poleg Dunkirka najboljši holivud, ki si ga lahko trenutno ogledate v kinu.

Priporočamo: GG+

Pravopisna drobtin'ca

Matej se je v šotoru pogovarjal s Petrom, ko se je razlegel glasen žvižg. Matej je pograbil njegov kroj in hitro stekel v zbor, Petru pa nič ni bilo jasno ...

Kaj je zmedlo Petra? To, da je Matej vzel njegov kroj. Čigav? Petrov? Hej, kako pa to vemo?

Preprosto! Če bi Matej vzel Matejev kroj, bi v zgornji povedi pisalo, da je pograbil **SVOJ** kroj, ne pa njegov. Raba povratno svojilnega zaimka morda

deluje komplicirano, ljudje si pulijo lase, ko poskušajo ugotoviti, ali bi morali uporabiti svoj ali ne ... a stvar je precej enostavna:

Povratni svojilni zaimek vedno izraža samo lastnino osebka - tistega dela stavka, po katerem se vprašamo s kdo ali kaj.

Zala Šmid

Naredimo raketo (skupaj)

Dimek

Zapisal: Gape

E c#
Komaj čakam poletje,
A H
adijo šola, pogrešal te bom,
G# c#
v zraku je doživetje,
A H
na širni jasi moj bo dom.

E c#
Tam zaspal bom pod zvezdo,
A H
nabiral srečo, norčije štel
G# c#
in v noč tiho, spečo,
A H
svoji tabornici bom zapeł.

A E c#
Kaj pa če svet se res vrti v napačno smer?
A H
Kdo bo za nami tukaj pasel svoj nemir?

REFREN:

E A H
Skupaj naredimo raketo,
A H
poletimo visoko,
E A H
vse gor do drugih planetov,
A H
zdaj podajmo jim roko.

E c#
Rad živim svoje sanje,
A H
rad imam sonce, naravo, zrak,
G# c#
naj nikdar jih ne vzame
A H
kak grozeč in siv oblak.

A E c#
Naj vsepovsod nas spremlja veter v laseh,
A H
v zmage vodita prijateljstvo in smeh.

2x REFREN

15. september	23. obletnica ustopa ZTS u WOSM	taborniški praznik
---------------	---------------------------------	--------------------

22.–24. september	58. ROT – Republiško orientacijsko tekmovanje	orientacijsko tekmovanje
	Kje: planota Gora nad Ajdovščino	PP, RR, grče
	Rok prijav: od 9. 9. do 15. 9.	Cena: 130 €/ekipo
	Več na rot.rutka.net.	V soorganizaciji ZTS in SPOOT.

30. september –1. oktober		Zabava za Zletne prostovoljce	taborniški vikend
		Kje: v okolici Velenja	PP+

3. oktober	Svetouni dan otroka	svetouni praznik
------------	---------------------	------------------

7.–8. oktober	Taborniška akademija in Kolegij načelnika	taborniško izobraževanje in posvet
	Kje: Postojna	PP+
TABORNIKI	Več na Stenčasu.	Zueza tabornikov Slovenije

7. oktober	Zlata puščica	lokostrelsko tekmovanje
12. oktober	Predstavitve projektov tečajev ZTS	taborniško izobraževanje

13.–14. oktober	GROF – Grajska orientacijska fešta	orientacijsko tekmovanje
	Kje: Celjski grad	GČ+
	Rok prijav: 30. 9., nato do 7. 10.	Cena: 45 €/ekipo, 55 €/ekipo
	Več na grof.rdgo.org.	Rod II. grupe odredov Celje

21.–22. oktober	Močne ukane	orientacijsko tekmovanje
	Kje: OŠ Preska pri Medvodah	GČ+
	Rok prijav: 13. 10.	Odprtje prijav: 11. 9.
	Več na rdr.rutka.net.	Rod duh rek Medvode

21. oktober	Fotoorientacija	fotoorientacijsko tekmovanje
-------------	-----------------	------------------------------

28. oktober – 5. november	Vodniški tečaj Celjsko-zasavskega območja	taborniško izobraževanje
	Kje: Čorenje pri Zrečah	14+ let
TABORNIKI	Rok prijav: 1. oktober	Cena: 160 €
	Več na Stenčasu v meniju Izobraževanje, podmeni Tečaji ZTS.	Zueza tabornikov Slovenije

10.–12. november	Vikend za GČ vodnike	taborniško izobraževanje
------------------	----------------------	--------------------------

Najdi dve osebi. Foto: Tjaša Jankovič

Zadnja plač

Ureja: Matic Pandel

Pocukrane sladke sanje. Foto: Albion Xhekaj

Ko jo strgamo, zmagamo. Foto: Marijanca Karmel in Minka

Blato čez oči, saj se mi ne mudi. Foto: Uroš Perkan

Hm ... zanimivo. Foto: Polona Koželj

Krtek v svojem naravnem habitatu. Foto: Primož Pungartnik

Postani coach PP

- Za aktivne ali bivše tabornike, starejše od 23 let
- Nov izziv zate v taborništvu
- Podpreš izvedbo programa PP
- Vzame ti okoli 120 ur letno
- V novembru 2017 prejmeš usposabljanje

Rok prijav: 1. november

Vključi se v program RR

- Za tabornike in netabornike, ki še niste zaposleni (21-29 let)
- Odlična podpora in motivacija za naslednje poglavje tvojega življenja
- Izberi, kdaj ti ustreza:
oktober-december 2017,
januar-marec 2018

Rok prijav: 6. oktober,
12. december

Prijave: blaz.zupancic@taborniki.si

TABORNIKI

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI FOND

RAZLIKA V NAŠI PRILIKOSTI
Naslednje sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Za več informacij obišči
tapos.taborniki.si

“Ne bit owca ...
bejž na ROT!”

Rezerviraj si 22.-24. september 2017
in pridi v severnoprimorsko vasico Otlica.

“Bo ful fajn in ne bo zategnjeno, ker organiziramo SPOOT-ovci.”

Če te že kaj muči, nam piši na: spoortrot2017@gmail.com